

Tvrdošovský **SPRAVODAJ**

MAGAZÍN OBCE TVRDOŠOVCE

ISSN 1339-2530

Ročník XXI. | číslo 2. | august 2018 | Cena: 1,20 €

XX. Dni svätého Štefana

Tvrdošovce
24 - 27. 8. 2018

UTOROK, 21. augusta 2018

07:00 Hodové darovanie krvi (Obecný dom)

PIATOK, 24. augusta 2018

14:30 Slávnostné odovzdanie obnoveného kaštiela
(Vstup do Štadióna J. Szikoru)

15:30 Slávnostné zasadnutie OZ (Obecný dom)

16:30 Výstava zo života mesta Bonyhád a obce
Zetelaka (Obecný dom)

17:00 Uloženie vencov k soche sv. Štefana

18:00 Sadenie stromu: 20. výročie družobného
vzťahu Bonyhád a Zetelaka

Séria koncertov: (Amfiteáter)

20:00 **Felvidéki Mulatós Mesterhármás**

20:45 **Dombóvári István**

21:30 **Dér Heni**

22:30 **PIRAMIS**

Vstupné: v predpredaji 8,- €, pred koncertom
10,- €, do 6 rokov je vstup zdarma

SOBOTA, 25. augusta 2018

08:00 Súťaž vo varení
Zážitková gastronómia (Park na Hornej ulici)

9:00 - 12:00 IV. Svätoštepanský beh
(Pri Obecnom dome)

Sprievodné programy: (Park na Hornej ulici)

09:00 Stavanie stanu JURTA

09:00 Detský svet - nafukovacie atrakcie, drevené
hračky

10:00 - 15:00 Vyhliadkový vláčik
(autobusová zastávka, Nám. sv. Štefana)

10:00 Lukostrelba

11:00 Prezentácia tradičného boja „Baranta“

11:30 Ukážka beťarov

13:00 Vyhodnotenie súťaže vo varení

15:00 Otvorenie vínneho dvora, remeselnícky jarmok

15:30 Sprievod folklórnych súborov

16:00 - 20:00 XX. Folklórny festival (Dolná ulica)

17:00 Majstrovský futbalový zápas:
Tvrdošovce dorast - MŠK Želiezovce
(Štadión J. Szikoru)

20:45 - 24:00 Svetelná show (Nám. sv. Štefana)

21:00 **Csík Zenekar** - koncert (Dolná ulica)

22:30 Retro party - Dj Benes (Dolná ulica)

Celý deň: jarmok, hody, vínny dvor,
kráľovské obrie bábky (Dolná ulica)

NEDEĽA, 26. augusta 2018

10:30 Slávnostná svätá omša v Rímskokatolíckom
kostole sv. Štefana
Účinkujú:

Chór Svätej Koruny - Balog nad Ipľom,
Szent Korona Társaság - Budapest
Vystavená bude kópia Svätej Koruny

17:00 Majstrovský futbalový zápas:
Tvrdošovce A - ŠK Podlužany
(Štadión J. Szikoru)

19:00 **Varga Miklós a Band** koncert (Dolná ulica)

20:45 - 24:00 Svetelná show (Nám. sv. Štefana)

21:00 **Omega Revival** (Dolná ulica)

22:30 **Big If** (Dolná ulica)

Celý deň: jarmok, hody, vínny dvor,
kráľovské obrie bábky (Dolná ulica)

PONDELOK, 27. augusta 2018

19:00 Tini disco (Termálne kúpalisko)

20:00 Disco - Dj. Dani (Termálne kúpalisko)

21:00 Svetelná show (Termálne kúpalisko)

22:00 **Svätoštepanský ohňostroj** (Termálne kúpalisko)

Celý deň: jarmok, hody (Dolná ulica)

Zmena programu vyhradená!

www.tardoskedd.sk

Ľudmila Podjavorinská

Vstalo Slnko

Vstalo slnko spoza hory,
po nebičku kráča,
ide budiť včielku, lienku,
na konárku vtáča.

A sa smeje, svetlo leje,
žiar a radosť všade,
žeby zrelo žitko v poli,
čerešienky v sade.

JUBILANTI

- 70 Máj:** Juliana Vidová (Nová cesta), Monika Hegedúsová, Katarína Birkusová (Východná ul.), Vincent Pál
Jún: Zuzana Kusziová
Júl: Ladislav Vanya (Hlboká ul.)
August: Irena Baloghová (Széchényiho ul.)
- 75 Máj:** František Balogh (Bratislavská cesta)
August: Mária Baloghová (Majakovského ul.), Mária Pintérová (Dolná)
- 80 Máj:** Marcela Majorová, Mária Szabová (Bercsényiho ul.)
Jún: Ladislav Balogh (Lipový rad)
August: Štefan Vanya (Štúrova ul.), Ing. Štefan Szabó (Štúrova ul.), Františka Bujáková
- 85 Máj:** Vincent Vanya (Nová cesta)
Jún: Mária Valéria Vanyová (Hviezdoslav ul.), Zuzana Borbélyová (Gaštanova ul.)
August: Etela Mništeková, Mária Barová (Sládkovičova ul.), Teodor Vida
- 90 Júl:** Alžbeta Fialka
August: Zlatica Jaššová, Irena Halášová

VÍTAJTE MEDZI NAMI

Marko Szabó	13.2.
Barnabás Kurucz	8.3.
Adela Vargová	16.3.
Kristína Košťálová	29.3.
Alexander Bence	1.4.
Laura Mascherin	3.4.
Sebastian Kamočai	30.4.
Natália Nagyová	30.4.
Zoe Geletová	10.5.
Samuel Krásny	20.6.

MLADOMANŽELIA

Štefan Süc a Mgr. Gabriela Csandová	7.4.
Norbert Vaňa a Ing. Zuzana Újhelyiová	14.4.
Zoltán Bencze a Zuzana Pappová	5.5.
Ing. Andrej Rakovský a Ing. Kamila Mojzesová	18.5.
Peter Černák a Adriána Polakovičová	26.5.
Dávid Szabó a Eva Halászová	2.6.
Daniel Száraz a Eleonóra Baloghová	9.6.
Arpád Dénes a Mgr. Jaroslava Puškárová	22.6.
Szabolcs Vincze a Diana Szabová	30.6.
Balázs Veres a Mária Straková	7.7.

OPUSTILI NÁS

Helena Báncziová	(1928)	16.3.
Helena Vanyová	(1923)	23.3.
Marta Szabová	(1941)	24.3.
Helena Czibulková	(1924)	1.4.
Ervin Ivanics	(1946)	8.4.
Ema Pšenáková	(1932)	21.4.
Anna Trúchla	(1930)	23.4.
Jozef Ruzsik	(1956)	24.4.
Mgr. Karol Kósa	(1944)	4.5.
Zoltán Pósa	(1947)	6.5.
Michal Pintér	(1938)	6.5.
Juliana Pálová	(1928)	28.5.
František Szikora	(1933)	9.6.
Róbert Oláh	(1966)	13.6.
Milan Prorok	(1973)	14.6.
Irena Pšenáková	(1937)	28.6.
Štefan Cibulka	(1937)	28.7.

VÁŽENÍ ČITATELIA!

Oznamujeme vám, že Tvrdošovský spravodaj si môžete naďalej predplatiť na obecnom úrade v kanc. č. 13 alebo v obecnej knižnici za výhodnú cenu:

3 € na 1 rok.

Ďakujeme, že ste nám verní.

Spoločenskú kroniku zostavili
Silvia Bračová a Eva Benkőová

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ / TARDOSKEDDI HÍRMONDÓ

Vydavateľ/Kiadó: Obec Tvrdošovce – Tardoskedi község. Adresa/Cím: Obecný úrad – Községi Hivatal, Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce, IČO: 309338 Evidenčné číslo/Nyilvántartási szám: EV 3871/09 – Ministerstvo kultúry SR. Registrácia/Bejegyzés: 238/98 OŠaK Nové Zámky. Redakcia: Bračo Szilvia, PaedDr. Tóth Szilvia, Mgr. Györi Beáta. Spolupracovali/Közreműködtek: Ing. Erika Šipošová, Bc. Lívia Borbélyová. Foto/fotó: Mészáros Imre. Grafika a tlače/Tördelés és nyomtatás: KORUND desktop, spol. s r. o., Považská 18, 940 67 Nové Zámky. Počet výtlačkov/Példányszám: 650. Časopis vychádza trikrát ročne. Megjelenés: évente háromszor. Dátum vydania: 9.8.2018. Kiadás időpontja: 2018.8.9. ISSN 1339-2530.

Redakcia si vyhradzuje právo zmien a redakčných úprav publikovaných príspevkov. Obsah publikovaných príspevkov sa nemusí stotožňovať s názormi redakcie. A szerkesztőség fenntartja a kéziratok lerövidítésének és módosításának jogát. A közölt cikkek tartalmáért a szerkesztőség nem vállalja a felelősséget.

ROZHOVOR SO STAROSTOM OBCE

Na stránkach Tvrdosovského spravodaja sa snažíme referovať o každom diani v našej obci. Pravidelne sa pýtame pána starostu. Ani teraz tomu nie je inak. Zaujímavosťou nášho rozhovoru je len to, že v tomto volebnom období (pozn. red. 2014-2018) nám bude odpovedať posledný raz, veď 10. novembra 2018 sa na Slovensku budú konať samosprávne voľby.

Naskytá sa otázka, ako hodnotíte toto štvorročné obdobie?

Myslím si, že by mali hodnotiť obyvatelia obce, ale samozrejme, aj ja viem porovnávať. Musím povedať, - s prihliadnutím na výsledky, ktoré sme zanechali za sebou - že som urobil všetko, čo som mohol. Podľa môjho názoru nie je dôvod na to, aby som sa musel hanbiť ja, alebo poslanci za svoje rozhodnutia a za naše výsledky. Každému dôležitému rozhodnutiu, či to bol nákup, investícia, prestavba, rekonštrukcia, nová stavba alebo prenájom predchádzala dlhá diskusia. Občas sa stalo, že som s poslancami nesúhlasil, ale pred samotným rozhodnutím sme vždy našli spoločné riešenie. Zasadnutia obecných zastupiteľstiev (v počte 40) prebiehali v drivej väčšine v konštruktívnej diskusii a s konštruktívnymi pripomienkami.

Máte možnosť porovnávať. V čom boli iné tieto štyri roky?

Nikto sa nenarodil ako starosta, preto som sa musel naučiť a vžiť do každodenného života samosprávy, do jej štruktúr riadenia. Druhé obdobie starostovania bolo už úplne iné obdobie. Ani tento cyklus sa nezačal bez obtiaží, s novým zastupiteľstvom sme si museli nájsť spoločnú cestu, museli sme spoznať svoje zvyklosti, očakávania a spôsob myslenia. Každý musí pochopiť, že pracovať sa dá len ak je medzi nami súlad. Treba vedieť, čo a koho zastupujeme. Ja zastupujem rozhodne záujmy obyvateľov, ktoré neuplynú zasadnutím obecného zastupiteľstva. Za každým jedným projektom je veľmi veľa práce. Tak ako v prvom, tak

i v druhom volebnom cykle sme pracovali veľa za ten či onen projekt. Niekedy trvá realizácia projektu od spracovania projektovej dokumentácie po jeho uskutočnenie aj niekoľko rokov. Sú situácie, keď obyvateľ z celého vidí iba toľko, že sa to ešte nerealizuje. Samotné povoľovanie pritom však už prebieha niekoľko rokov. Napriek tomu všetkému si myslím,

odvtedy ako starosta obce ju považujem za dôležitý prvok budovania vzťahov v našej obci. Za rukolapné úspechy radím odkúpenie geotermálneho vrtu do vlastníctva obce, o ktorom sa hovorilo už dlhé desaťročia, doteraz sa však v tejto veci žiadne zásadné rozhodnutie neurobilo. Toto bolo pre nás dôležité aj preto, lebo bez termálnej vody by

že toto volebné obdobie má za sebou tiež aktívne roky, veď s rastúcim počtom obyvateľov v obci rastú aj požiadavky obyvateľov a my sa snažíme nábrať potrebný rytmus.

Čo považujete za svoj najväčší úspech v uplynulom období?

Je veľa vecí, ktoré by som vedel z uplynulého obdobia spomenúť, ale vyzdvihujúc niektoré by som asi povedal, že súdržnosť a ochotu pomôcť. Dobrým príkladom je program Za krajšie Tvrdosovce, do ktorého sa z roka na rok zapája viac obyvateľov. Túto brigádu sme po prvý krát za účelom ochrany nášho životného prostredia zorganizovali na jar 2010 ešte ako aktivisti občianskej strany Most – Híd,

sme neboli schopní zabezpečiť fungovanie termálneho vykurovacieho systému budovy našich základných škôl, ale ani fungovanie termálneho kúpaliska. Je dôležité spomenúť, že rekonštrukciu bývalého kaštieľa v areáli termálneho kúpaliska sme realizovali z vlastných, našetrených finančných zdrojov. Popri tom všetkom sme v uplynulých rokoch zrekonštruovali množstvo obecných nehnuteľností, ktoré boli v zanedbanom stave. Je pre mňa veľkou radosťou, že na tohtoročné oslavy Dní sv. Štefana sa obnovil aj Rímskokatolícky kostol sv. Štefana, ktorý je jednou z dominant našej obce. K rekonštrukcii kostola prispela finančne aj obec. Všetko spomenuté je pre mňa dôležité a som hrdý na to, že som

mohol byť súčasťou ich realizácie.

Vedeli by ste spomenúť udalosť alebo rozhodnutie, ktoré by ste dnes urobili inak?

Počas predchádzajúcich rokov som sa svojou prácou snažil pomáhať rozvoju našej obce a jej napredovaniu. V mnohých prípadoch dozrelo ovocie mojej práce až po rokoch. Obvykle počúvam na svoje prvé pocity, ktoré neskôr dokazujú mňa, preto v tejto chvíli neviem povedať takú vec, spomenúť rozhodnutie, ktoré by som prípadne urobil inak. Aj dnes by som všetko spravil tak, ako som urobil doteraz.

Kde vidíte našu obec o štyri roky?

Cesta, ktorou sme sa vybrali, je myslím si dobrá. V našej obci je ešte veľmi veľa možností. Mnohí mi asi dajú za pravdu, keď poviem, že sa musíme vybrať cestou čo najzmyslupnejšieho a najefektívnejšieho využitia už spomenutého geotermálneho vrtu. Z toho vyplývajúce musíme zúžitkovať vodu, využiť ju ako alternatívna energia na vykurovanie verejných budov, ale podľa možnosti aj v domácnostiach. Paralelne s tým musíme rozšíriť paletu ponúkaných služieb v obci. Musíme sa zaoberať rekonštrukciou verejného vodovodu, keďže systém má už svoje roky a poruchovosť je stále častejšia. Naším dôležitým cieľom je aj vybudovanie kanalizačného systému v obci - v súčasnosti je problém vo financovaní, keďže projekt na jej budovanie sme už podali. Medzi našimi plánmi je aj vybudovanie novej materskej školy s jaslami s vyučovacím jazykom maďarským, ktorú by sme chceli zrealizovať v dohľadnom čase. Som optimista, s adekvátnym zložením obecného zastupiteľstva, zamestnancami obecného úradu, podporujúcimi obyvateľmi vidím víziu Tvrdosoviec medzi rozvíjajúcimi sa obcami.

SB

POHĽAD NA POSLEDNÉ ŠTYRI ROKY V POSLANECKEJ STOLIČKE

Ak si spomeniem na začiatky, musím skonštatovať, že práca poslanca v samospráve je oveľa komplexnejšia a ťažšia, ako si to človek predstavuje. Keď v tom človek nie je, vyzerá to všetko jednoduchšie. Ako najmladší poslanec som bez skúseností vstúpil do života samosprávy, no pre mňa to bola výzva.

Predovšetkým bolo dôležité oboznámiť sa s obecným úradom, s každodenným chodom obce, ale bolo treba tiež sa naladiť na rytmus skúsenejších kolegov, poslancov. Nemal som ťažkú úlohu, pretože celý čas som mal stanovené konkrétne ciele: pomáhať už v načatej práci a pokračovať v rozvoji našej obce. Počas štyroch rokov sa nám podarilo dokončiť revitalizáciu obce, vybudovať nové obytné domy, osadiť množstvo kamier pre bezpečnosť našich obyvateľov, opravili sme cesty. Podarilo sa nám vypracovať projekt na vybudovanie kanalizácie a pevne verím, že sa v blízkej budúcnosti aj zrealizuje. Ďalej dať zelenú pre vybudovanie novej maďarskej mater-

skej škôlky. Zrealizovalo sa niekoľko menších a väčších projektov vďaka racionálnym rozhodnutiam zamestnancov obecného úradu, ktorí monitorujú a realizujú jednotlivé body zasadnutí samosprávy.

Rozvíjať sa a investovať bez peňazí nie je možné, takže je dôležité spomenúť stabilnú finančnú situáciu obce. Túto skutočnosť dokazuje aj to, že obec dokázala zakúpiť termálny vrt od tvrdošovského Poľnohospodárskeho družstva, čo dáva priestor pre ďalší rozvoj. Naše základné školy a naše termálne kúpalisko tak môžu naďalej fungovať na stabilných základoch. Taktiež som

považoval za dôležité pomôcť mladým rodinám. Podarilo sa nám vybudovať stavebné pozemky na ulici Jókaiho, kde časom môžu vyrásť nové príbytky pre ďalšie rodiny.

Ako športovec sledujem aj diania miestneho futbalu. Musím však skonštatovať, že stále nemáme dosť hráčov. Žiaľ, mnohí talentovaní futbalisti nereprezentujú miestny športový klub, ale vyberú si inú cestu. Toto by bolo potrebné určite zmeniť, aby sme my, Tvrdošovčania, mohli byť právom hrdí

na našich zverencov. Musíme dosiahnuť to, aby naši hráči chceli „kopať do lopty“ v prvom rade pre Tvrdošovce. Všetkými silami musíme podporovať naše žiacke a mládežnícke tímy, pretože oni sú naša budúcnosť.

V novembri 2018 budú znova na Slovensku voľby do samospráv. Dúfam, že do samosprávy našej obce sa dostanú takí poslanci, ktorí budú pokračovať v načatých prácach a ktorým nie je ľahostajné toto prostredie, v ktorom žijeme. Každý musí brať na vedomie, že Tvrdošovce sme my všetci, ktorí tu žijeme a domov nekončí tam, kde si ohraničíme dom plotom.

Ing. Kristián Birkus

VOĽBY DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVY OBCÍ

Andrej Danko, predseda NR SR rozhodnutím č. 203/2018 Z. z. vyhlásil voľby do orgánov samosprávy obcí a určil deň ich konania na sobotu 10. novembra 2018.

Obecné zastupiteľstvo uznesením č. 34/31052018 písm. C bod 1 určilo podľa § 11 ods. 3 písm. f) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, že Obecné zastupiteľstvo v Tvrdošovciach bude mať celkom 12 poslancov vo volebnom období 2018-2022, ktorí budú zvolení v jednom volebnom obvode utvorenom pre celú obec. Uznesením č. 34/31052018 písm. C bod 2 Obecné zastupiteľstvo určilo podľa § 11 ods. 4 písm. i) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, že vo volebnom období 2018-2022 bude starosta obce Tvrdošovce vykonávať funkciu v celom rozsahu, tzn. na plný úväzok.

Právo voliť

Právo voliť do orgánov samosprávy obcí má obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku.

Prekážkou práva voliť je zákonom ustanovené obmedze-

nie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia.

Právo byť volený

Za poslanca obecného, mestského zastupiteľstva môže byť zvolený obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci, v ktorej kandiduje a najneskôr v deň volieb dovŕši 18 rokov veku.

Za starostu obce, primátora mesta, starostu mestskej časti môže byť zvolený obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 25 rokov veku.

Prekážkou práva byť volený je

- výkon trestu odňatia slobody,
- právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené,
- pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

V našej obci máme vytvorené 4 volebné miestnosti:

1. Základná škola, Nová cesta 9
2. Obecný dom, Obchodná 6
3. Obecný dom, Obchodná 6
4. Materská škola na Hlbokej č. 19.

Využite svoje právo voliť!

*Mgr. Judita Veresová
prednostka Ocu*

MOJA SPOLUPRÁCA S ÚPSVAR

Naša obec už roky spolupracuje s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch. Vďaka tejto spolupráci náš obecný úrad vytvoril v roku 2018 pracovné miesta pre 10 občanov na rôzne obdobia. Pribudol nám jeden nový program § 54 „Praxou k zamestnaniu“. Tu zamestnáva Obecný úrad 2 administratívne pracovníčky. V mesiaci máj bola podaná žiadosť o poskytnutie príspevku na podporu vytvorenia pracovného miesta pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie vo veku 50 rokov. Nami

podaná žiadosť bola odsúhlasená zo strany ÚPSVaR a došlo k uzavretiu dohody. Úspešným programom v našej obci je § 50j - Podpora zamestnávania uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom vybraných aktívnych opatrení na trhu práce -3, v rámci ktorého zamestnáva obec 3 panie, ktoré pomáhajú našim seniorom v domácom prostredí.

Obec Tvrdošovce sa snaží využívať národné projekty na podporu zamestnanosti a týmto zvýšiť zamestnanosť v našej obci.

Renáta Borbélyová

Ochrana osobných údajov - GDPR

Dňom 25.5.2018 nadobudlo platnosť všeobecné nariadenie Európskej únie na ochranu osobných údajov, tzv. GDPR, ktoré platí vo všetkých členských štátoch EÚ, teda aj na Slovensku. Keďže k spracúvaniu osobných údajov dochádza v najrôznejších životných situáciách, možno konštatovať, že GDPR sa dotkne všetkých subjektov, ktoré spracúvajú osobné údaje, a to: ministerstvá, úrady, samosprávy miest a obcí, školy, nemocnice, firmy, s výnimkou súdov pri výkone ich právomocí.

Zámerom zavedenia nariadenia GDPR je posilniť ochranu osobných údajov fyzických osôb v EÚ. Každý má totiž právo na to, aby vedel, kto a prečo jeho osobné údaje spracúva, kto je prevádzkovateľ, prečo môže jeho osobné údaje spracúvať, odkiaľ ich má, ak mu ich neposkytla sama dotknutá osoba. V prípade, ak bude akýkoľvek prevádzkovateľ spracúvať osobné údaje na základe zákona, bude povinný dotknutú osobu informovať.

Osobným údajom sa rozumie všetko, podľa čoho dokážeme priamo alebo nepriamo identifikovať konkrétnu osobu. Bežne spracovávanými osobnými údajmi sú: meno, priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého alebo prechodného pobytu, telefónne číslo, e-mailová adresa, online identifikátor, IP adresa.

Osobitnú kategóriu osobných údajov tvoria údaje, ktorých spracovanie je povolené iba v zákonom stanovených výnimkách. Ide o údaje o rase, náboženstve, politickom príslušenstve, údaje týkajúce sa zdravia, zdedených alebo nadobúdaných genetických charakteristických znakov, ďalej aj fotografia a videozáznam.

Pri spracúvaní osobných údajov je potrebné dodržiavať viac základných zásad. Najdôležitejšie sú:

- účel spracúvania osobných údajov musí byť jasný, vyme-

dzený jednoznačne a konkrétno a musí byť v súlade s Ústavou Slovenskej republiky,

- je nepripustné získavať osobné údaje pod zámienkou iného účelu spracúvania alebo inej činnosti,

- zlikvidovať tie osobné údaje, ktorých účel spracúvania sa skončil; po skončení účelu spracúvania možno osobné údaje ďalej spracúvať len na historický výskum, vedecký výskum a vývoj alebo na účely štatistiky. Akonáhle sa stanú tieto osobné údaje nepotrebnými, ihneď ich treba zlikvidovať.

Zverejňovanie rodného čísla je naďalej zakázané. Spracúvanie osobných údajov detí do 16 rokov je legálne iba vtedy, ak k tomu udelí súhlas zákonný zástupca dieťaťa – obvykle rodič.

Každý zamestnávateľ, ktorý zamestnáva čo i len jedného zamestnanca, spracúva tiež jeho osobné údaje, najčastejšie pri plnení zákonom stanovených povinností – napr. pri prihlasovaní zamestnanca do zdravotnej a sociálnej poisťovne. Zamestnávateľ k tomu nepotrebuje žiaden osobitný súhlas zamestnanca. Ak ale zamestnávateľ spracúva osobné údaje zamestnancov na iné než zákonom stanovené účely, napríklad pri zobrazovaní fotografie alebo osobného telefónneho čísla zamestnanca na webovej stránke alebo vo firmených prezentáciách, potrebuje k tomu osobitný súhlas. Aby bol takýto súhlas platný, musí byť dostatočne jasný a konkrétny, slobodný a informovaný. Dotknutá osoba má právo súhlas kedykoľvek odvolať.

Spracovanie osobných údajov zosnulej osoby je možné len so súhlasom jej blízkej osoby, t. j. príbuzného v priamom rade. Súhlas poskytnutý blízkou osobou však nie je platný, ak čo len jedna blízka osoba so spracovaním osobných

údajov zosnulej osoby písomne vyslovila nesúhlas.

Ohľadne zverejnenia fotografií osôb na webových stránkach treba vedieť, že pokiaľ bola fotka na stránke obce zverejnená ako informácia o spoločenskej akcii, na ktorej sa dotknutá osoba (či už verejného záujmu alebo súkromná) zúčastnila, berie sa jej účasť na podujatí ako súhlas s fotografovaním a zverejnením fotografií, pretože išla na podujatie s vedomím, že sa z udalosti vyhotovia fotografie alebo videozáznam za účelom propagovania alebo informovania o podujatí. Ak sa osoba zúčastní verejnej akcie, fotky z nej sa môžu použiť len na prezentáciu alebo informáciu o tejto akcii. Použitie fotografie v inom kontexte alebo za iným účelom je neoprávneným zásahom do súkromia fotografovanej osoby.

Je dôležité, aby si ľudia uvedomili, komu, aké a na základe čoho poskytnú svoje osobné údaje. **Je potrebné venovať zvýšenú pozornosť najmä pri zverejňovaní osobných údajov vrátane fotografií na webe a na sociálnych sieťach.** Osobné údaje a súkromie si treba chrániť.

Čo sa týka spracúvania osobných údajov prostredníctvom kamier, prevádzkovateľ musí byť schopný zdôvodniť získanie a používanie osobných údajov prostredníctvom kamerového systému CCTV. Akonáhle sa totiž využívajú rozpoznateľné obrazy z kamier, jedná sa o „osobné údaje“.

Monitorovanie priestorov je možné v prípade, že prevádzkovateľ bude chcieť monitorovať priestor na účely ochrany svojho majetku a bude takéto monitorovanie môcť vykonávať na základe právneho základu. V prípade, ak chce obec alebo mesto monitorovať časť svojho územia na účely zaistenia verejného poriadku, bude tak môcť konať vo verejnom záujme. V prípade, ak zamest-

návateľ používa kamery na monitorovanie zamestnancov na účely ich kontroly a plnenia ich pracovných povinností, považuje sa to za narušenie súkromia. Je potrebné dokázať, že kamery sú používané z dôvodov ochrany zdravia a bezpečnosti zamestnancov. V takomto prípade je potrebné to zdôrazniť osobám zachyteným kamerami. Každá osoba, ktorej obraz je zaznamenaný na kamerovom systéme, má právo požadovať a mať k dispozícii kópiu vlastných osobných údajov zo záznamu. Je dôležité, aby informácie o monitorovanom objekte boli uvedené na viditeľných miestach. Pre políciu môže byť poskytnutý videozáznam z kamier na základe písomnej žiadosti.

Ak monitoruje fyzická osoba priestory svojho obydľia a súkromného dvora na účely získania možného dôkazu o protiprávnom správaní iných, takéto „kamerovanie“ vlastného majetku nespadá pod nariadenie GDPR. Kamery však musia byť nainštalované tak, aby svojím zorným uhlom nezasahovali do iných súkromných pozemkov a nenarúšali súkromie iných.

Ďalšie informácie a usmernenia nájdete na webovej stránke Úradu na ochranu osobných údajov SR na www.uoou.sk.

sb

ŽIADANÉ DOTÁCIE A GRANTY V ROKU 2018

Strategickým cieľom obce Tvrdosovce je zlepšenie dostupnosti a kvality občianskej vybavenosti, verejných služieb, udržanie a skvalitnenie životného prostredia v obci, ako aj jej vzhľadu a vytváranie podmienok na rozvoj cestovného ruchu. Dosiahnutie vytyčeného cieľa zabezpečuje obec podľa svojich možností z rozpočtu, ale snažíme sa aj o získanie grantov, finančných príspevkov a dotácií z rôznych zdrojov. O úspešných projektoch Vás pravidelne informujeme. V tabuľke nižšie nájdete projekty podané v tomto roku. Úspešné projekty sú farebne zvýraznené. Dúfame, že budú pozitívne hodnotené aj tie projekty, ktoré doteraz ešte neboli posúdené.

Poskytovateľ dotácií	Názov projektu	Celkové náklady na projekt	Žiadaná dotácia	Poskytnutá dotácia
Nitriansky samosprávny kraj – kultúra	Folklórny festival a remeselnícky jarmok	3 500,00 €	1 700,00 €	1 500,00 €
Nitriansky samosprávny kraj – šport	Medzinárodný futbalový turnaj J. Szikoru pre mládež	2 900,00 €	1 700,00 €	1 310,00 €
Nitriansky samosprávny kraj CR	Deň detí spojený s otvorením letnej sezóny termálneho kúpaliska	2 500,00 €	1 800,00 €	1 800,00 €
Slovenská agentúra životného prostredia – Program obnovy dediny	Rekonštrukcia obecného múzea	4 980,00 €	4 731,00 €	4 731,00 €
Environmentálny fond, Bratislava	Tvrdošovce – Vežový vodojem III. etapa	397 102,23 €	200 000,00 €	200 000,00 €
Dobrovoľná požiarna ochrana SR	Materiálno-technické zabezpečenie vybavenia DHZO	3 000,00 €	3 000,00 €	3 000,00 €
Environmentálny fond, Bratislava	Elektromobil pre obec Tvrdosovce	32 200,00 €	30 000,00 €	
Fond podpory umenia	Pod'me do knižnice!	1 300,00 €	1 200,00 €	1 200,00 €
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	Územný plán obce Tvrdosovce 2017-2027 – koncept a návrh	15 600,00 €	12 480,00 €	12 480,00 €
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	Vybavenie učebni pre ZŠ J. A. Komenského Tvrdosovce	189 999,33 €	180 499,36 €	180 499,36 €
Rada vlády SR pre prevenciu kriminality	Rozšírenie kamerového systému pre zvyšovanie bezpečnosti občanov a prevenciu kriminality	29 292,58 €	23 434,06 €	
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	Poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach	16 834,80 €	16 834,80 €	16 834,80 €

Medzinárodný futbalový turnaj J. Szikoru pre mládež

Deň detí spojený s otvorením letnej sezóny termálneho kúpaliska

Podujatia boli realizované s finančnou podporou Nitrianskeho samosprávneho kraja

Bc. Lívia Borbélyová

Pred rekonštrukciou

Po rekonštrukcii

Zateplenie Domu služieb

Z ČINNOSTÍ UPLYNULÝCH MESIACOV

ĎALŠIE ASFALTOVANIE MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ

V mesiaci jún pokračovala oprava miestnych komunikácií v našej obci. Tentokrát boli vyasfaltované ulice Hviezdoslavova, Gaštanová, B. Němcovej, Ovocná, Vinohradnícka, čo s radosťou privítali obyvatelia týchto ulíc. Naposledy sa vo Hviezdoslavovej ulici uskutočnila komplexná oprava cesty v roku 1971 napriek tomu, že sa jedná o frekventovanú ulicu. Doteraz sa tu cesta opravo-

vala iba fľakovaním. Teraz sa však situácia zmenila, vykonala sa komplexná rekonštrukcia, po ktorej vyzerá ulica úplne inak. Týmto sa ale zďaleka neskonzčila rekonštrukcia ciest v našej obci. Sú ešte ulice, kde si miestna komunikácia vyžaduje opravu. Samospráva obce Tvrdošovce podľa finančných možností plánuje ešte v tomto roku jednu opravu zrealizovať. Prosíme obyvateľov o strpenie.

REKONŠTRUKCIA PRIESTOROV NA ŠPORTOVOM IHRISKU

Vďaka finančnej dotácii vo výške 10.000 €, ktorú poskytol našej obci Slovenský futbalový zväz na základe úspešnej žiadosti o poskytnutie dotácie, sa obnovila vnútorná časť tribúny na miestnom športovom ihrisku. Obnovili sa šatne, práčovňa a sociálne miestnosti, ktoré už potrebovali komplexnú rekonštrukciu, ved'

boli dlhé roky v nevyhovujúcom stave. Obnovu spolufinancovala obec 25 %-nou spoluúčasťou. Veríme, že zrekonštruované priestory budú prínosom ŠK Tvrdošovce. Hráči, tréneri a rozhodcovia budú mať komfortnejšie podmienky pred a po zápasoch a ukáže sa to aj vo výsledkoch našich mužstiev.

S.B.

PVS MÁ NOVÉHO VEDÚCEHO

Od 16. júla 2018 má Podnik verejnoprospešných služieb obce Tvrdošovce nového vedúceho. Pred odchodom do dôchodku predchádzajúceho vedúceho Karola Vargu, Samospráva obce Tvrdošovce vypísala výberové konanie na obsadenie miesta: Vedúci Podniku verejnoprospešných služieb obce Tvrdošovce. Víťazom výberového konania sa stal **Zoltán Agh**, ktorého sme požiadali o avizovanie svojich predstáv.

„Mám za sebou vyše 25-ročnú prax v podnikateľskej činnosti, vo vedúcej funkcii. Preto

som sa rozhodol uchádzať sa o miesto vedúceho PVS. Chcel by som sa totiž o svoje skúsenosti podeliť aj ako vedúci PVS a pomáhať tým našej obci. Čo sa týka mojich predstáv, chcel by som predovšetkým venovať zvýšenú pozornosť údržbe a chodu obce, aby obyvatelia mohli žiť v peknom a upravenom prostredí, a aby sme sa mohli čím chváliť pred návštevníkmi obce. Chcel by som kľásť veľký dôraz na čistotu a údržbu verejných priestranstiev, miestnych komunikácií, chodníkov, parkovísk, zelených zón, verejných detských ihrísk

ako v letnom, tak i v zimnom období. Okrem toho považujem za dôležité aj údržbu budov vo vlastníctve obce, termálneho kúpaliska a športového ihriska. Bol by som rád, keby sa podarilo dosiahnuť, aby PVS podľa svojich možností splnil

všetky zadané úlohy a vykonával svoju činnosť v dostatočnej kvalite. Mojim cieľom je, uľahčiť život obyvateľov Tvrdošoviec a spríjemniť prostredie, v ktorom žijú, aby sa naša obec naďalej rozvíjala s príchodom PVS a pod vedením samosprávy a starostu obce.“

Zoltánovi Aghovi prajeme veľa úspechov v novej práci. Nech sa mu podarí splniť tieto plány, ktoré budú určite prínosom pre obec.

Karolovi Vargovi touto cestou ďakujeme za prácu, ktorú vykonával dlhé roky na čele PVS. Prajeme mu veľa zdravia, šťastia a bezstarostných chvíľ v dôchodku.

S.B.

NÁŠ KOSTOL OPEKNEL

Jeden zo symbolov našej obce, Rímsko-katolícky farský kostol svätého Štefana, sa obnovil zvonka, skvie sa vo vatikánskych farbách. Práce na obnove kostola začal predchádzajúci pán farár, Mons. Vladimír Oravský, nakoľko steny boli vlhké. Medzičasom ho preradili do inej farnosti, k nám sa dostal Mgr. Tomáš Kürthy. Najprv bolo potrebné zabezpečiť finančné zdroje na plánované práce. Vďaka patrí v prvom rade veriacim, ktorí chodia do kostola, za ich milodary, ďalej starostovi našej obce, pánovi Ing. Mariánovi Tóthovi a Samospráve obce Tvrdošovce za ich finančné príspevky, Ministerstvu ľudských zdrojov Maďarskej republiky za ich značnú finanč-

nú dotáciu a taktiež Farskej ekonomickej rade pri tvrdošovskej fare na čele s Františkom Szárazom, kostolným otcom, za ich organizačné práce.

Nadálej je možné prispievať v prospech kostola, nakoľko treba opraviť hodiny na veži, zvony, organ, kríž z kalvárie v kostolnej záhrade a treba zrekonštruovať kúrenie. Milodary možno dať osobne do urny v kostole alebo poslať na bankový účet s číslom SK46 0900 0000 0050 4495 1230.

Za Vaše milodary pán Boh zaplať!

Ing. Alžbeta Bratová
členka Farskej ekonomickej rady

ROZPOČET OBCE 2017 V SKRATKE

Rozpočet obce na rok 2017 bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 29.11.2016. V priebehu roka 2017 bol zmenený rozpočtovými opatreniami desaťkrát.

Celkové príjmy obce Tvrdošovce boli rozpočtované v roku 2017 vo výške 4.154.301 Eur. Plnenie príjmov k 31.12.2017 predstavuje sumu vo výške 3.781.247,29 Eur. Percentuálne plnenie rozpočtu bolo na 97,16 %.

Podielové dane plynúce do rozpočtu obce za rok 2017 boli vo výške 1.450.522,21 Eur t.j. o 109.506,01 Eur boli vyššie oproti roku 2016.

Jeden z kapitálových príjmov plynúce do rozpočtu obce bola dotácia z Ministerstva dopravy a výstavby SR na kúpu 10 nájomných bytov bežného štandardu vo výške 179.570,00 Eur.

Ďalšou významnou príjmovou položkou bola dotácia z Environmentálneho fondu na realizáciu projektu Tvrdošovce – vežový vodohoj. Finančné prostriedky na tento projekt boli vo výške 180.000,00 Eur.

Celkové výdavky obce boli rozpočtované v roku 2017 vo výške 3.182.368. Plnenie

výdavkov k 31.12.2017 bol vo výške 2.720.171,48 Eur. Rozpočtované výdavky boli plnené na 95,71 %.

Obec Tvrdošovce v roku 2017 uzatvorila zmluvu o úvere na 30 rokov so štátnym fondom rozvoja bývania na poskytovanie úveru vo výške

269.360,00 Eur na Malorozmerné byty na ulici Železničná.

Z kapitálových výdavkov by som spomenula niektoré ukazovatele ako napr. nákup pozemku vo výške 87.000,00 Eur, nákup techniky a náradia vo výške 5730,00 Eur, nákup kolesového traktora ZETOR

vo výške 13.500,00 Eur, rekonštrukcia miestneho rozhlasu vo výške 5905,00 Eur, rekonštrukcia verejných komunikácií vo výške 22.037,40 Eur, rekonštrukcia a modernizácia Domu služieb, realizáciu oddychových zón pri jazere Putnoki a Bara. **Mgr. Silvia Haluza**

PLNENIE ROZPOČTU OBCE TVRDOŠOVCE					
PLNENIE PRÍJMOV / Kumulatívne za rok 2017					
	Schválený	%	Upravený	%	Plnenie
R O Z P O Č E T					
BEŽNÝ ROZPOČET	2.912.124	105,05	2.992.464,21	102,23	3.059.146,30
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	872.817	47,19	529.750	77,75	411.878,04
FINANČNÉ OPERÁCIE	369.360	83,99	369.360	83,99	310.222,95
Z O S T A V A C E L K O M	4.154.301	91,02	3.891.574,21	97,16	3.781.247,29
PLNENIE VÝDAVKOV / Kumulatívne za rok 2017					
	Schválený	%	Upravený	%	Plnenie
R O Z P O Č E T					
01 PLÁNOVANIE MANAŽMENT A KONTROLA	211.116	145,38	332.275	92,37	306.924,70
02 PROPAGÁCIA A MARKETING	73.436	63,02	57.081	81,08	46.280,93
03 INTERNÉ SLUŽBY	103.693	127,12	135.036	97,61	131.810,40
04 SLUŽBY OBČANOM	41.065	103,09	39.565	107	42.332,98
05 BEZPEČNOSŤ	139.199	88,69	129.199	95,55	123.454,38
06 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	148.236	89,68	128.760	103,25	132.944,42
07 KOMUNIKÁCIE A VEREJNÉ PRIESTRANSTVÁ	24.973	183,64	43.498	105,43	45.861,60
08 VZDELÁVANIE	350.870	101,55	350.870	101,55	356.303,68
09 ŠPORT	95.285	141,83	133.847	100,97	135.146,76
10 KULTÚRA	106.000	115,02	122.264	99,72	121.915,90
11 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	919.449	47,21	483.515	89,78	434.110,34
12 SOCIÁLNE SLUŽBY	93.322	60,23	84.990	66,13	56.205,09
13 ROZVOJ OBCE A BÝVANIE	543.729	87,31	479.330	99,04	474.713,84
14 ADMINISTRATÍVA	331.995	94,03	321.891	96,98	312.166,46
Z O S T A V A C E L K O M	3.182.368	85,48	2.842.121	95,71	2.720.171,48

VŠETKO O SÚPISNÝCH ČÍSLACH

Každý jeden rodinný dom, prístavba k rodinnému domu, garáž, hospodárska resp. iná budova musí byť označená súpisným číslom. Súpisným číslom sa označovali stavby už v minulosti, a to podľa toho, v akom poradí sa postavili, čiže sú pridelené podľa veku stavby. Podľa Vyhlášky Ministerstva vnútra SR č. 31/2003 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev sa orientačné číslo budove určuje na účely orientácie na ulici.

Súpisné čísla sa pridelujú na Obecnom úrade v Tvrdosovciach. Pokiaľ sa jedná o novú stavbu, ktorá bola skolaudovaná, je nutné podať žiadosť o pridelenie súpisného čísla do 30 dní po nadobudnutí jej právoplatnosti. K žiadosti je

nutné doložiť právoplatné kolaudačné rozhodnutie, geometrický plán, zameranie adresného bodu a list vlastníctva.

Na pridelenie súpisného čísla má obec 30 dní. Po tom, čo vlastní obdrží súpisné číslo písomnou formou je jeho povinnosťou oznámiť to na Katastri nehnuteľností v Nových Zámkoch, aby sa nehnuteľnosť zapísala na list vlastníctva. Obec zabezpečí tabuľku so súpisným číslom pre každého vlastníka nehnuteľnosti zadarmo.

V zmysle § 2c ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov je vlastní budovy povinný mať viditeľne označenú budovu tabuľkou so súpisným číslom a tabuľkou s orientačným číslom, ak je určené. Zápis nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností nekončí vydaním kolaudačného

vod alebo iné majetkové záležitosti a vtedy sa zistí, že nehnuteľnosť nie je na liste vlastníctva zapísaná. Často sa jedná o nehnuteľnosti staré aj vyše 50 rokov. V takom prípade je nutné si dodatočne vybaviť pridelenie súpisného čísla na obecnom úrade. Taktiež je nutné k žiadosti doložiť právoplatné kolaudačné rozhodnutie/užívacie povolenie, geometrický plán a list vlastníctva. V prípade, že je nutné doložiť iný dokument, je o tom občan informovaný na Obecnom úrade v Tvrdosovciach.

Proces pridelenia súpisného čísla je záležitosť, ktorú musí každý vlastní nehnuteľnosti vybaviť, aby sa predišlo nepríjemnostiam do budúcnosti. V prípade akejkolvek pomoci alebo otázky nás prosím navštívte na Obecnom úrade v Tvrdosovciach.

Ing. Erika Šipošová

NOVÉ TABULE OZNAČUJÚCE NÁZOV OBCE

Koncom júna boli osadené aj v Tvrdosovciach nové tabule označujúce názov obce v maďarskom jazyku. Úpravu dvojazyčných tabulí prináša nová vyhláška Ministerstva vnútra, ktorá platí od februára 2018. Kým doteraz boli tabule s názvom obcí v jazyku národnostných menšín veľkostí menšie a modré, po novom budú rovnako veľké ako tabule so slovenským názvom obce a biele. Modrý zostane iba len ohraničujúci značku. Na cestách prvej triedy by sa pričinením ministra dopravy a výstavby SR a splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny malo vymeniť 384 tabulí, z toho 325 je v maďarskom jazyku, ostatné sú rusínske. Dvojazyčné označenie miest a obcí sa na Slovensku používa v prípade, ak je podiel národnostnej menšiny v obci minimálne na úrovni 20 percent. **sb**

DAŇ ZA UŽÍVANIE VEREJNÉHO PRIESTRANSTVA

Správca dane - obec Tvrdosovce upozorňuje obyvateľov obce, že užívanie verejného priestranstva podlieha oznamovacej povinnosti. To znamená, že každý je povinný oznámiť obci svoj zámer užívať verejné priestranstvo, a to najneskôr v deň začatia jeho užívania. Tento svoj zámer môžete uskutočniť na tlačive, ktoré nájdete zverejnené na internetovej stránke obce, ktoré následne odovzdáte alebo osobne zahlásite v kancelárii č. 1 Obecného úradu.

Daň za užívanie verejného priestranstva upravuje Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 6/2017.

Verejným priestranstvom na účely tohto zákona sú verejnosti prístupné pozemky vo vlastníctve obce. Verejným priestranstvom na účely tohto zákona nie sú pozemky, ktoré obec prenajala podľa osobitného zákona.

Osobitným užívaním verejného priestranstva sa rozumie umiestnenie:

- skládky stavebného materiálu (štrku, piesku, zámkovej dlažby, stavebného odpadu a pod.),
- zariadenia slúžiaceho na poskytovanie služieb,
- stavebného zariadenia,
- predajného zariadenia,
- zariadenia cirkusu, lunaparku a iných atrakcií,
- trvalé parkovanie vozidiel mimo stráženeho parkoviska a pod.

Základom dane za užívanie verejného priestranstva je výmera užívaného verejného priestranstva v m². Sadzbu dane za užívanie verejného priestranstva určí obec v eurách, za každý aj začatý m² osobitne užívaného verejného priestranstva a každý aj začatý deň.

Daňová povinnosť vzniká dňom začatia osobitného užívania verejného priestranstva a zaniká dňom skončenia osobitného užívania verejného priestranstva.

J. H.

OBNOVILA SA KÚRIA *Juhász*

Na území obce Tvrdosovce sa nachádza množstvo pamätihodností a kultúrnych pamiatok. Podľa písomnej zmienky je pravdepodobne najstaršou z nich kúria Juhász v areáli termálneho kúpaliska.

Kúria bola postavená v 17. storočí a bola charakteristickým vidieckym kaštieľom neskoréj renesancie. V 18. storočí bola prestavaná v barokovom štýle. V roku 1725 bolo z okolia kúrie odstránené obranné oplotenie a v 19. storočí sa tu vybudovala záhrada v anglickom štýle. V 50. rokoch XX. storočia došlo k znárodneniu kúrie a na jej území sa založil športový komplex s futbalovým ihriskom a termálnym kúpaliskom. Tým väčšia časť záhrady zanikla. Neskôr bola v priestoroch kúrie vytvorená zasaďacia miestnosť, pôsobila tu hudobná škola a kaviareň.

Po rokoch začala budova postupne chátrať. Iniciatíva na jej rekonštrukciu prišla v poslednej chvíli. Na jar 2018 sa Samospráva obce Tvrdosovce rozhodla túto významnú kultúrno-historickú budovu obnoviť z vlastných financií vo výške 224.800 €.

Po verejnom obstarávaní v lete tohto roku firma HOLD s.r.o. začala s rekonštrukčnými prácami. Došlo ku komplexnej obnove budovy. Vymenila sa strešná konštrukcia, okná, dvere, podlaha i sociálne miestnosti. Novú farbu dostala aj vonkajšia fasáda. Bol upravený vchod k budove. Vybudoval sa úplne nový vchod s fontánou, oddychovou zónou a parkom.

Dúfame, že rekonštrukcia kúrie Juhász si získa priazeň našich obyvateľov a bude to dôstojným miestom pre usporiadanie kultúrno-spoločenských podujatí v našej obci.

Mgr. Csilla Rybárová

LETNÁ SEZÓNA NA TERMÁLNO KÚPALISKU

V našej obci je oslava Dňa detí už 5. rok spojená s otvorením letnej sezóny termálneho kúpaliska. Nebolo tomu inak ani tento rok. Spomínané dvojité podujatie sa konalo dňa 2.6.2018 v areáli termálneho kúpaliska. Akoby aj počasie vedelo, že je Deň detí, slnko krásne hrialo, všetko bolo stvorené na to, aby sa podujatie konalo na čerstvom vzduchu. Čo sa týka programov, deti sa mali na čo tešiť. Po vystúpení mažoretiek a žiakov

miestnych základných škôl ich čakalo množstvo hier a zábavy. Najmenších oslovil nafukovací hrad, ktorý bol po celý čas plný veselých detí. Na svoje si prišli aj milovníci zvierat, mohli pohľadať domáce zvieratká. Dobrovoľní hasiči našej obce sa vždy postarajú o zaujímavý sprievodný program. Ani tentokrát nechýbali ich ukážky a prehliadka hasičských vozidiel. Hasiči okrem toho pripravili aj interaktívny program, ako vyslobodiť zraneného z auta.

Počas dňa mohli návštevníci využiť krásne letné počasie na oddych vo vode.

14. júla sa organizovala veľká jumping party – skákanie a cvičenie na trampolínach. Priaznivci tohto moderného športu prišli z rôznych kútov Slovenska, aby mohli zažiť atmosféru pravej letnej zábavy. Bolo pripravených 100 kusov trampolín. Po jumpingu nasledovalo nočné kúpa-

Kategória dospelých:

1. Bara Áron
2. Roskó Róbert
3. Miroslav Porubský
4. Juraj Domaníza

Každému srdečne gratulujeme.

Ďalším tematickým dňom na kúpalisku bol deň Jógy a zdravia. Vedenie kúpaliska chystá ešte ďalšie podujatia počas sezóny. Bližšie informácie nájdete na webovej stránke

Jumping party

Šachový turnaj – dospelí

nie s diskotékou. Nasledujúci víkend patril nadšencom šachu. Organizačný tím termálneho kúpaliska usporiadal pre nich malý šachový turnaj. Súťažilo sa v dvoch kategóriách.

Kategória detí:

1. Borbély Sámuel
2. Johanes Szabó
3. Ruzsik Viktor
4. Bálint Birkus

kúpaliska: www.kupalisko-tvr-dosovce.sk alebo na webovej stránke obce – www.tvrdosovce.sk. Sledujte aj facebookovú stránku kúpaliska.

Termálne kúpalisko touto cestou ďakuje všetkým, ktorí sa podeli na úspechu podujatí. Všetkých záujemcov srdečne pozývame do termálneho kúpaliska.

Ing. Erika Csikósová

PRÍJEMNÉ POPOLUDNIE

Tvrdošovský zväz invalidov úspešne funguje pod vedením Táne Ludasovej. Členovia 250-člennej organizácie pomáhajú všade, kde je to potrebné. Podieľajú sa na skrášľovaní obce, každoročne organizujú celookresné športové súťaže. V prípade potreby môžu počítať aj s pomocou vedenia obce. Počas leta môžu využiť zľavnené vstupenky - dokonca aj denne - do termálneho kúpaliska, ktorého liečivá voda je pre každého vhodná. Dvaja členovia vedenia obce navštevujú nevládných členov organizácie aj v ich domácom prostredí. Nepriidu s prázdnyimi rukami, prinesú aj nejaký ten malý darček či pozornosť.

Každý rok v máji sa pre jubilujúcich členov koná slávnostné popoludnie. Tak to bolo aj tento rok. Pani Táňa osobne rozniesla pozvánky - tento rok pre 14 členov. Pozvaní hostia sa zišli v obecnom dome, kde ich čakalo chutné osvieženie. Pani Táňa prichádzajúcich hostí už pri vchode vrelo privítala; jubilantom srdečne zablahožerala k okrúhlym výročiam a poprialala im pevné zdravie v ďalšom živote. Starosta obce Ing. Marián Tóth tak-

tiež gratuloval zúčastneným jubilantom a každého z nich si uctil krásnou pruhovanou gerberou. Navyše, pokladník organizácie Ladislav Janega a predsedníčka organizácie jubilantom venovali malú pozornosť - dve osušky.

Príjemne strávené popoludnie sa nieslo v duchu radosti a dobrej nálady. Zúčastnení sa napokon po spoločne strávenom vydatenom popoludní s dobrým pocitom rozišli do svojich domovov.

Magda Csomóová

IV. ŠPORTOVO-RELAXAČNÝ DEŇ V TVRDOŠOVCIACH

Základná organizácia Zväzu telesne postihnutých s civilizačnými chorobami a Slovenského zväzu telesne postihnutých usporiadala 26. júna 2018 na miestnom termálnom kúpalisku už štvrtýkrát športovo-relaxačný deň. Zúčastnili sa ho organizácie z celého okresu Nové Zámky. Súťažilo sa v disciplínach šípky, hod loptičkou, hod granátom, kolky a kop na bránu. Svoje sily si zmerali zmiešané družstvá jednotlivých organizácií. Tvrdošovské družstvo výborne obstálo, celkovo sa umiestnilo na peknom 2. mieste. Získali sme 5 diplomov, Július Svetko a Zoltán Tóth 2-2 diplomy, Peter Černák 1 diplom. Blahoželáme. Vidno, že naši členovia sú aktívni a športovo zdatní.

Kto neprišiel, môže ľutovať, lebo „vyšportované“ telá

účastníkov vymasírovali šikovné žiačky zo Strednej zdravotníckej školy pod vedením PaedDr. Kataríny Tóthovej. Okrem masáže vykonávali aj meranie krvného tlaku a hladiny cukru v krvi. Veľmi pekne im ďakujeme. Pri športových disciplínach a kúpaní nám hrala živá hudba, ktorá spríjemnila náš celodenný pobyt na kúpalisku. Na obede sme si pochutili na dobrej pizzе od PIZZA EXPRESS a účastníci športovo-relaxačného dňa sa mohli občerstviť aj v bufete termálneho kúpaliska. Po vyhodnotení súťaží sme si aj zatancovali a zaspievali. Okolo 15.00 hod všetci postupne odchádzali. Veríme, že odišli s dobrými zážitkami z príjemne stráveného dňa s vedomím, že o rok sa tu opäť stretneme.

Touto cestou by som sa

chcela veľmi pekne poďakovať pánu starostovi, Ing. Mariánovi Tóthovi, že už po štvrtýkrát sme mohli organizovať tento deň. Naša vďaka patrí aj obecnému zastupiteľstvu za finančnú a morálnu pomoc, p. Némethovi a kolektívu

za chutný obed, ako aj všetkým sponzorom, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispievajú našej organizácii a podporujú jej činnosť počas celého roka. Veľmi pekne vám ďakujeme.

Táňa Ludasová
predsedníčka

TVRDOŠOVCE V KAMPANI DO PRÁCE NA BICYKLI

Naša obec sa v tomto roku prvýkrát zapojila do celonárodnej kampane s názvom Do práce na bicykli, ktorá sa konala už piaty rok. Princípom súťaže je dochádzať počas mesiaca máj do práce na bicykli, čím sa podporí myšlienka ekologickej a zdravej dopravy do zamestnania. Zapojiť sa mohli 2- až 4-členné tímy, ktoré sa museli registrovať, následne počas mesiaca máj evidovať jednotlivé jazdy, keďže samotná súťaž prebiehala v mesiaci máj. Počas tohto mesiaca súťažiaci spoločne zdolali približne 1,4 milióna kilometrov, v priemere na účastníka 126,34 km a ušetrili naše životné prostredie o 408 178,8 kg CO₂. Za našu obec jazdilo 25 súťažiacich v 7 tímoch za 3 zamestnávateľov. Celkovo Tvrdošovčania

zaevidovali 744 jazd do práce a z práce domov, čím ušetrili prírodu od 213,67 kg CO₂, najazdili 845,73 km, čo je v prepočte 33,83 km na jedného účastníka. Ďakujeme všetkým súťažiacim za účasť, za reprezentáciu našej obce a za angažovanosť v ochrane životného prostredia.

Naša obec sa v celkovom rebríčku samospráv umiestnila na 36. mieste z 81 samospráv, čo je vzhľadom na veľkosť obce a prvý absolvovaný ročník úctyhodné miesto. O rok zabojujeme tiež! Pridáte sa k nám aj vy? **Bc. Lívia Borbélyová**

Viac informácií nájdete na stránke:

www.dopracenabicykli.eu/vysledky/mesto/tvrdosovce/2018

SPEVOKOL ROZMARÍN MÁ 25 ROKOV

Dňa 12. mája 2018 oslávil spevokol Rozmarín pôsobiaci pri Klube dôchodcov v Tvrdosovciach 25. výročie svojho vzniku. Spevokol založila Mgr. Oľga Hegyiová, bývalá učiteľka ZŠ, v roku 1993. Prvé vystúpenie sa konalo 15. marca 1993. Na podujatí sa predstavilo 11 členiek, ktoré si vytýčili cieľ, zabávať našich skôr narodených obyvateľov. Preto každý rok usporiadali 3 veľkolepé oslavy. V januári to bolo fašiangové posedenie, v máji program ku Dňu matiek a v októbri oslava na počesť jubilujúcich seniorov. Prvé zahraničné vystúpenie spevokolu sa konalo na Pivnom festivale v Környe, na ktorý dostali členovia pozvanie každý rok. Po tomto vystúpení sa počet členov zvýšil na 22, k členkám sa pridali aj páni. V tomto období sa členovia spevokolu spriatelili s dôchodcami zo Senca a Trnovca nad Váhom. V Senci sa naši zoznámili so slovenským národnostným súborom z Tatbánya-Bánhidy, s ktorým sa odvtedy každoročne navzájom stretávajú. Spevokol „Felvidék“ z Bánhidy zavítal prvýkrát do Tvrdosoviec v roku 2004 na oslavy Dní sv. Štefana. Vtedajší pán primátor Bonyhádu pozval spevokol Rozmarín na festival Tarka-Marha v Bonyháde a tým sa začalo ďalšie priateľstvo, ktoré trvá dodnes. Okrem toho vzniklo priateľstvo aj medzi našimi dôchodcami a seniormi z Nagyatádu a Szákszendu.

Spevokol Rozmarín v uplynulých rokoch pravidelne účinkoval na podujatiach organizovaných našou obcou a šíril dobré meno Tvrdosoviec na Slovensku i za hranicami. Diváci mali z ich vystúpení príjemné zážitky. Spevokol totiž svoje vystúpenia spestril vždy sólo spevom, básňami, veselými scénkami a tancami. Počas prípravných prác každý člen priložil ruku k dielu, obecnstvo si ich obľúbilo. Medzičasom sa členovia vystriedali. Po oslávení 20. výročia založenia spolku 10 zakladajúcich členov pre zdravotné problémy odovzdalo štafetu súčasným 12-im členom. Už piaty rok pokračujeme v práci, ktorú začali naši predchodcovia, udržiavame priateľské vzťahy, zabávame našich seniorov, vystupujeme všade, kam nás pozývajú. Máme za sebou vystúpenie v Domove dôchodcov v Bratislave, na obecných slávnostiach v Bánove, na oslave pre jubilantov v Lipovej, kde sme navštívili aj detský domov. Každý druhý rok sa zúčastňujeme na Stretnutí spevokolov Rozmarín, ktoré sa usporiada vždy na inom mieste. Dvakrát sme mali tú česť, že sme mohli reprezentovať Tvrdosovce na svätoštefanských oslavách vo Viedni. Pravidelne sa zúčastňujeme na obecných podujatiach ako sú zabíjačkový festival, majáles, oslavy Dní sv. Štefana, vianočné trhy. Za tých 5 rokov sme toho zažili veľa a dúfame,

že sa nám podarilo rozdávať veľa radostí našim seniorom a obecnstvu.

Tých 5 rokov ubehlo ako voda. Ani sme sa nenazdali a náš spevokol má už 25 rokov. Mali sme pocit, že takéto jubileum treba osláviť s ľuďmi, s ktorými nás spája dlhoročné priateľstvo. Preto sme sa rozhodli, že si naše výročie pripomenieme

mi z Környe, Bánhidy, Bonyhádu a Szákszendu. Kultúrny program sprevádzala na oboch slávnostiach naša stála a milá moderátorka Alžbeta Bujáková. Z príležitosti nášho jubilea nám Imrich Mészáros, poslanec obecného zastupiteľstva a kameraman obce, pripravil CD-nosič maďarskými a slovenskými piesňami v podaní

na dvoch oslavách. Keďže sme sa chceli o to podeliť aj s tvrdošovskými dôchodcami, prvú oslavu sme usporiadali 10. mája 2018 spolu s Dňom matiek. V prvej časti sme pozdravili prítomné matky a v druhej sme predniesli naše najúspešnejšie programy z uplynulých 25 rokov. Slávnostný program z príležitosti 25. výročia spevokolu Rozmarín sme mali 12. mája 2018, na ktorý sme pozvali starostu našej obce, Ing. Mariána Tótha, poslancov obecného zastupiteľstva a sponzorov, ktorí nám pomáhajú v našej činnosti. Oslavovali sme so zakladajúcimi členmi spevokolu, resp. s našimi dobrými priateľ-

našho spevokolu. Týmto nosičom sme obdarili súčasných a zakladajúcich členov, hostí, prítomných starostov a sponzorov. Po vystúpení pozvaných súborov sme našim hosťom ponúkli chutnú večeru. Potom sa podávala krásna torta, ktorú nám venoval pán starosta. Na záver nasledovala zábava. Do tanca nám hral Jozef Bugyik mladší. Touto cestou by som chcela v mene svojom a v mene spevokolu Rozmarín vysloviť poďakovanie pánu starostovi našej obce, obecnému zastupiteľstvu a sponzorom za pomoc a podporu, ktorú poskytli na činnosť spevokolu Rozmarín a prispeli tým k zachovávaniu našich priateľských vzťahov.

Hoci sme sa na tieto dve oslavy pripravovali hneď po fašiangovom posedení uprostred viacerých iných činností, myslím si, že sa nám obe podujatia vydarili a každý sa cítil dobre. Štafetu by sme chceli aj my odovzdať nasledujúcej generácii, aby to celé nezaniklo, aby sa spevokol Rozmarín dožil polstoročia. Pevne verím, že budeme mať následníkov.

Mária Puskásová
vedúca spevokolu
Rozmarín

DEŇ DETÍ V DUCHU TRADÍCIÍ

Dňa 31.5.2018 sa v Obecnom múzeu konal deň detí pod názvom "Deň detí v duchu tradícií". Podujatie zorganizoval Rozvojový fond pre maďarské deti, n.f. s finančnou podporou Nitrianskeho samosprávneho kraja, Základnej školy Károlya Szemerényiho s vyučovacím jazykom maďarským a rozvojového fondu. Zámerom podujatia bolo priblížiť deťom ZŠ ľudové zvyky a tradície v minulosti a dnes, ako aj dôležitú úlohu remeselníkov pri uchováva-

ní tradícií. Počas dňa mali deti možnosť vidieť, ale aj vyskúšať si košíkarstvo, drevorezbárstvo, keramikárstvo, sklárstvo, tkanie kobercov a iné remeslá. Na podujatí sa zúčastnili aj deti z MŠ, ktoré si okrem ponúkaného programu mohli pozrieť aj obecné múzeum. Deti mali základnou školou a rozvojovým fondom zabezpečené občerstvenie. Za podporu ďakujeme! Deti mali z celého dňa príjemné a nezabudnuteľné zážitky.

Silvia Tóthová

DETSKÁ ŠPORTOVÁ OLYMPIÁDA

Dňa 15. júna 2018 sa pod záštitou Rozvojového fondu pre maďarské deti, n.f. uskutočnila detská olympiáda v duchu fair-play. Zámerom projektu bolo podporenie nielen duševnej, ale aj fyzickej kondície detí. Projekt detskej olympiády bol zameraný na rozmanitosť športových aktivít žiakov ZŠ. Deti mohli športovať v duchu fair-play v rôznych disciplínach vytvorením menších družstiev. Jednotlivci si vyskúšali atletické disciplíny, cyklistiku, skok do diaľky, atď. Najlepší súťažiaci boli odmenení trofejami, medailami a diplomami.

Po ukončení projektu sme skonštatovali, že deti majú záu-

jem o športové aktivity, je však dôležité zabezpečenie príležitosti na pohyb aj v budúcnosti organizovaním takýchto športových dní.

Podujatie bolo finančne podporené Nitrianskym samosprávnym krajom, Základnou školou Károlya Szemerényiho s vyučovacím jazykom maďarským a rozvojovým fondom. Z týchto finančných prostriedkov sa nakúpili trofeje, medaily, športové náradia a náčinia. Deti mali zo získaných trofejí a medailí nesmiernu radosť a boli na ne pyšné. Ďakujeme za podporu a možnosť zažiť športom plný, aktívny deň.

Silvia Tóthová

Realizované s finančnou podporou Nitrianskeho samosprávneho kraja

METODICKÝ DEŇ V MŠ NA HLBOKEJ ULICI

Na základe vynikajúcich výsledkov z tematickej inšpekcie poverila štátna školská inšpektorka Mgr. Magdaléna Šurániová našu materskú školu organizovaním Krajského metodického dňa. Túto úlohu považoval náš kolektív za veľkú výzvu, ale aj zadostučinenie za našu pedagogickú prácu. Metodický deň sa konal 3. mája v triede včielok /5-6 ročných

detí/. Riaditeľky a učiteľky materských škôl z celého kraja mali možnosť vidieť ukážky edukačných aktivít zo vzdelávacej oblasti „matematika a práca s informáciami“ podľa novej alternatívnej Hejného metódy. Túto metódu začínajú uplatňovať kreatívni pedagógovia vo viacerých štátoch Európy. Deti z triedy včielok pracovali v piatich didaktických prostrediach,

kde hrovou formou riešili kontextové úlohy s viacerými operáciami, riešili hlavolamy, premieňali dvojrozmernú predlohu na trojrozmernú geometriu a pri interaktívnej tabuli riešili úlohy, v ktorých sa prejavili matematické predstavy detí o rovniciach. Deti si tento deň užili a boli veľmi šikovné. Kolegyne z druhých materských škôl odchádzali od nás plné zážit-

kov s darčekom, ktoré využijú vo svojej práci.

Veľká vďaka patrí všetkým pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom materskej školy a všetkým rodičom detí z našej MŠ. Pedagogický kolektív ďakuje pánu starostovi obce, Ing. Mariánovi Tóthovi a pani inšpektorky za príležitosť zviditeľniť nielen materskú školu, ale aj obec Tvrdošovce a šíriť dobré meno do celého kraja.

Kolektív MŠ na Hlbokej ul. Tvrdošovce

ZO ŽIVOTA ZŠ JÁNA AMOSA KOMENSKÉHO V TVRDOŠOVCIACH

Školský rok 2017/18 sa nezadržitelnou rýchlosťou priblížil ku koncu. Bol pre mnohých žiakov veľmi plodný a úspešný. Okrem množstva vedomostí, ktoré si žiaci za pomoci učiteľov osvojili, mohli svoje záujmy rozvíjať v krúžkovej činnosti, zmerať svoje sily na súťažiach, zabaviť sa na rôznych školských aktivitách. Krásne úspechy sme zaznamenali aj v postupových súťažiach, predmetových olympiádach na miestnych, okresných, krajských a celoslovenských úrovniach. Svoje priateľstvá sme utužovali

aj medzi školami na trojstretnutí, školských športových olympiádach, v škole v prírode, na lyžiarskom výcviku, výletoch, ale hlavne sme utužovali spoluprácu medzi rodinou a školou v realizovaní spoločných projektov, na neformálnych stretnutiach a oslavách. Všetkým Vám, ktorí ste nám pomáhali počas roka, ďakujeme. Prajeme všetkým krásne leto, veľa oddychu a načerpanie nových, tvorivých síl.

Riaditeľstvo ZŠ

Koniec školského roka

Na bicykli bezpečne

Škola v prírode - Myjava

Nadácia Volkswagen - zelená dobrovoľníkom

Beseda so spisovateľkou

Večerné rozprávko

Vystúpenie Deň rodiny

Zápis žiakov do 1. ročníka

Koniec školského roka

NA NÁVŠTEVE U 95-ROČNÝCH JUBILANTOV

V apríli starosta našej obce, Ing. Marián Tóth, navštívil najstaršie obyvateľky Tvrdošoviec Rozáliu Dreninová a Máriu Ballovú, aby im v mene samosprávy a obyvateľov našej obce zablahoželel k ich 95. narodeninám. Mala som možnosť byť prítomná na týchto návštevách a porozprávať sa so skôr narodenými oslávenkyňami.

Pani Rozália je napriek svojmu pokročilému veku sebestačná. Všetko, čo vie, si spraví sama, ostatné záležitosti jej vybaví blízka rodina. Síce žije sama, ale nenudí sa. Rodinní príslušníci a príbuzní ju často navštevujú a v prípade potreby jej pomáhajú alebo sa s ňou porozprávajú. Postaršia dáma počas svojho života zažila toho skutočne veľa, ale vraví, že treba myslieť len na to dobré a pekné. Najradšej rozpráva o svojich najbližších a o rodičoch. Boli 6 súrodenci (2 chlapci a 4 dievčatá). Rodičia ich napriek ťažkostiam vychovali s láskou, za čo je im dodnes vďačná. Neskôr však s odstupom času - ako súrodenci vyrástli - členovia rodiny si išli svojou cestou. Každý si založil rodinu a žil vlastným životom, až na jednu sestru, ktorá sa stala rehoľnou sestrou.

Pani Rozália vychovala manželom, o ktorého prišla v roku 1997, štyroch synov. V Tvrdošovciach žije len najmladší Toni, ostatní bývajú mimo obce. Karči je v Palárikove, Piťu v Pribete a Jožko v Čechách. Rození sa môže pýšiť s 8 vnukmi, 10 pravnučkami a 1 prapravnúčikom, ktorý má 2 a pol roka. Ako sa jej žije? „Žije sa mi dobre, nestážujem sa. Každý deň sa modlím a telefonujem s niekým z rodiny. Voláme si hlavne so synom, ktorý býva v Pribete a nevie ma tak často navštevovať. Aj so staršou sestrou v Maďarsku si udržiavame vzťahy cez telefón. Ak jej to Pán Boh dá, v novembri sa dožije 100 rokov. Najväčšiu radosť mi robí, keď sa zide celá rodina

Mária Ballová

a sme spolu,” hovorí pani Rozália a dodá: „Chcela by som poďakovať Pánu Bohu za všetko, čo mi život dal a želim si, aby moji najbližší žili naďalej v láske a v porozumení.”

Mária Ballová žije v spoločnej domácnosti so svojou mladšou, sluchovo postihnutou dcérou Evou od roku 2004, keď prišla o manžela. Je pre ňu veľkou oporou. Ani pani Ballová toho nemala jednoduché v živote. Prežila vojnu, deportáciu, systém pridelovania potravín, povodeň ... Dodnes sa na všetko jasne pamätá. „Veľa sme pracovali na blízkych majeroch, veľmi veľa... v Čikoch,

Tolmáci a všade, kde bolo treba. Uhladzovali sme tabakové listy, plečkovali, okopávali sme.... Keď prišli Rusi, bola taká chudoba, že sme nemali čo jesť. V obchode sme dostali len štvrt kila cukru, chleba sme si museli požičať od susedov.” Keď sa pani Mária vydala, pustili sa do výstavby rodinného domu. „Dom sme stavali z válku a stalo sa nám, že keď sme vyrábali válok, prišiel veľký dážď a všetok válok nám zničil. Museli sme začať všetko odznova. Keď sme postavili dom, chodili sme zbierať kukuricu po lámačkách. Niekedy som išla aj sama. Raz, keď som

Rozália Dreninová

sa vracala zo zberu, na železničnom priecestí mi spadlo z bicykla vrece plné kukurice na koľaje. Myslela som si, že na mieste umriem. Čo som mala robiť? Ak príde vlak, hneď ma zrazí. Nakoniec som horkotážko vytiahla vrece spod koľají, vyložila na bicykel, a tak som prišla domov.”

Dni plynú pre pani Máriu pomaly. Trápia ju nohy, preto jej robí problém chôdza. Bez dcérinej pomoci by sa len ťažko zaobišla. Ona robí domáce práce a chodí nakupovať, čo nie je vždy jednoduché, keďže pre chorobu v detstve prišla o sluch. Staršia dcéra Helena býva tiež v Tvrdošovciach a, samozrejme, aj ona pomáha svojej mame. Okrem dcér sa jej snažia spríjemniť dni aj tri vnučky a štyri pravnúčatá.

Oslávenkyňiam prajeme ešte raz všetko najlepšie k ich životnému jubileu.

Silvia Bračová

Pani Rozália so synmi Karolom a Antonom

HOŠŤUJÚCI PRACOVNÍK V LÍBYI

V osemdesiatych rokoch som bola dospievajúca. So spolužiackami sme nosili úplne rovnaký úbor na hodinách telesnej výchovy, v popoludňajších hodinách sme sa prehánali na rovnakých bicykloch a parádili sa v rovnakých bikinách na štrande. V tom čase totiž nebol bohvieaký výber v obchodoch. Vytúžené veci zo západu sme videli iba vo filmoch. Keď otcovia niektorých mojich kamarátok začali pracovať v zahraničí a dievčatá doniesli do triedy nádherné módné školské potreby z Tuzexu, podávali sme si ich jedna druhej s očividnou závisťou. Ale o akú zahraničnú prácu išlo? Irak, Líbya, Jemen, Afganistan ... „Prosperujúci“ socialistický československý štát poskytol „priateľskú“ ekonomickú pomoc rozvojovým krajinám.

Lajos Benkő (67) si vyskúšal na vlastnej koži život hošťujúceho pracovníka v africkej krajine. V roku 1985 odišiel do Líbye pracovať ako vodič nákladného auta. „V meste Misurata, v blízkosti morskej pláže sme stavali komunikácie

vať v zahraničí. Doma človek dostával svoj riadny plat, vonku diéty, z ktorých sa dobre dalo šoriť. Nuž, rozhodol som sa vyskúšať si to,“ spomína.

Cnelo sa mu síce za domovom, veď nevidel svoju rodinu

pobytu schudol 20 kíl. „Nedostali sme bravčové mäso, sladkosti ...“, vysvetľuje.

„Doma som pracoval v Bratislavskom Doprastave, musel som sa zúčastniť školenia, aby potom nevznikli konflikty s Arabmi. Povedali nám, že ak by sme niekoho náhodou zrazili autom, nemáme čakať na políciu na mieste činu ako doma, pretože nikoho z miestnych nebude zaujímať, koho vinou sa stala dopravná nehoda. Rodina obete by sa okamžite požadovala krvnej pomsty. V takom prípade sme mali hneď bežať do ruského tábora, pretože ich vojakov sa moslimovia veľmi báli. Našťastie si nepamätám, že by sa stal podobný prípad. Z Tvrdošoviec boli tam so mnou v tom čase ešte ďalší traja: Emil Sós, Jožko Varga a Pišta Pintér.“

Každá krajina mala svoj samostatný tábor, v slovenskom bývali traja v jednej izbe, kúpeľňu zdieľali 3 izby. Pracovali každý deň okrem piatku, pracovná doba trvala 8 hodín. Vo svojom voľnom čase hrali karty, futbal, stolný tenis, po-

zerali videofilmy. Vo voľné dni sa vybrali na výlet, napríklad do hlavného mesta, Tripolisu alebo si zaplávali v mori.

„Najprv sme sa museli naučiť arabské čísla, pretože na trhu sme museli vyjednávať. Strážili nás so samopalmi v bráne tábora, ale v čase modlitby strážnik položil zbraň, kým sa rozprával so svojím Pánom, o nič iné sa nestaral, hoci kto mohol prísť dnu. Netešila každého Araba naša prítomnosť v ich krajine, napríklad v lekárnici ma nechceli obslúžiť, musel som poprosiť jedného miestneho, aby mi kúpil lieky. U nikoho doma som nebol, neviem, ako žijú moslimovia. V mäsiarstve sedela na kláte, kde porciovali mäso, mačka, na čerstvom tovare plno múch, na hygienu príliš nedbali. Videl som veľmi chudobné chalupy aj krásne paláce. Cesty boli dobrej kvality, ale doprava je chaotická. Všetci akoby mali pocit, že majú prednosť a ako keby sa na nich pravidlá cestnej premávky ani nevzťahovali.“

Dodnes neľutuje, že mal odvalu zažiť rok takéhoto dobrodružstva. Predtým nesedel ani v lietadle, keď vzlietli v Prahe, vonku bolo -24 stupňov, o štyri hodiny neskôr, keď pristáli v Tripolise, +30. Nikdy predtým nevidel ani more, bolo preňho veľkým zážitkom často si zaplávať v ňom.

Po návrate domov si mohol kúpiť Škodu 120, farebný televízor, nábytok, ale jeho dcéry sa tešili najmä z nových bicyklov. „Sotva som ich spoznal. Tak vyrástli za ten rok, čo sme sa nevideli,“ spomína. „No, môžem povedať svojim vnúčatám, že dedo bol aj v Afrike,“ smeje sa.

Timea Benkő

a kanalizáciu. Nešiel som s úplne prvými robotníkmi do zahraničia, subtropické podnebie a neznáma kultúra spočiatku mnohých odradila. Avšak, keď sa prví kolegovia vrátili domov, ukázalo sa, že sa oplatí praco-

po celý rok, aj pošta bola veľmi pomalá, list prišiel z diaľky až za dva mesiace. Podnebie dobre znášal, aj keď v lete teplomer ukazoval 55 stupňov Celzia, ba v nákladnom aute ešte viac. Zdravie mu dobre slúžilo, dokonca počas svojho

S manželkou a s vnúčatami

Toto nie je môj domov, toto je moje bydlisko

Pravdivý príbeh presídlenia Slovákov z Tardošu

V priebehu roku 1946 prichádzali viackrát do Tardošu agitátori zo Slovenska. Chodili od domu k domu a presvedčovali dospelých, hlavne mužov, aby sa vrátili do svojej vlasti, ktorú opustili ich predkovia na začiatku 18. storočia. Agitátori doniesli obyvateľom zásielky šatstva a organizovali pre nich rôzne kultúrne vystúpenia vojenských a folklórnych skupín. Pretože presvedčanie k dobrovoľnému vysťahovaniu neprinieslo žiadny účinok, muži v dedine boli nahovorení, aby sa prišli aspoň pozrieť na Slovensko. Autami ich privážali do miest a dedín, odkiaľ bolo plánované vysťahovanie väčšieho počtu maďarského obyvateľstva. Aj v Tvrdošovciach sa boli pozrieť dva- až trikrát, a pretože všade videli úrodnejší kraj aj vyššiu životnú úroveň, začali sa pomaly prihlasovať na presídlenie. Stále to však nebolo plánovaných 600 obyvateľov, ktorých úrady potrebovali presídliť. Preto v záverečnej fáze náborovania sa pristúpilo už aj k zastrášaniam. Pretože v okolí Tardoša boli aj nemecké dediny a usadlosti, agitátori pohrozili násilným vysťahovaním, tak ako sa to zo dňa na deň vykonalo na Nemcoch z okolia Tardošu s 30 kilogramovými baličkami. Zmesou všetkých foriem presvedčovania sa nakoniec vysťahovalo z Tardošu jej 600 obyvateľov. Títo boli potom rozdelení do Tvrdošoviec, Palárikova, Dvorov nad Žitavou a ostatných okolitých dedín. (Je zaujímavé, že do Tardošu nebol recipročne zo Slovenska vysťahovaný nikto a domy presídlencov zostali dlho prázdne. Na okolí bolo totiž prednostne realizované vysídlenie do dedín, z ktorých boli vysťahovaní etnickí Nemci.)

Konečne pred Veľkou nocou v roku 1948 si všetci presídlenci naskladali všetok svoj majetok do otvorených aj krytých

železničných nákladných vozňov a vybrali sa do svojho nového domova. Do Tvrdošoviec väčšina presídlencov dorazila jeden deň pred Veľkou nocou. Po preložení osobných vecí na vojenské nákladné autá boli potom zo železničných staníc všetci prevezení do obce, kde im úrady hneď prideliť dom po medzitým už deportovaných maďarských obyvateľoch obce. Vojenské nákladné autá, na ktorých prepravu Tardošanov zabezpečovala armáda, boli označené nápisom UNRRA, lebo pochádzali z materiálnej pomoci USA pre krajinu strednej Európy. Od nich si Tvrdošovčania od-

presídlenci boli veľmi sklamaní a rozčarovaní z veľmi chladného a nepriateľského prijatia zo strany Slovákov aj Maďarov. Miestni Slováci im nerozumeli a posmievali sa im, že nevedia rozprávať po slovensky, nakoľko v Tardoši rozprávali veľmi silným a špecifickým maďarským dialektom. Naopak Maďari im už pred ich príchodom závideli a hnevali sa, že „zadarmo“ dostanú najlepšie domy a gazdovstvá po deportovaných a poväčšine bohatších gazdoch a sedliakoch.

Situácia v obci už bola natoľko vypätá, že bolo celkom bežné za bieleho dňa, keď niekto na Tardošanov zakričal: „Fére unra, jön a magyar! – Uhni Unra, ide Maďar!“ Po zotmení sa preto spočiatku ani neodvažovali vyjsť z domu a aj na pitnú vodu k artézskej studni radšej chodili Tardošania v skupinkách. Miestne úrady neriešili a nezvládali túto vyhrotenú situáciu, a preto sa aj veľa presídlencov z obce odsťahovalo. Niektorí odišli do blízkeho Palárikova, Jatova ale aj Handlovej a dve rodiny sa dokonca znechutené vrátili aj domov do Tardošu.

Keď už bitky miestnych mladencov prekročili únosnú mieru, presídlenci napísali otvorený list a žiadosť o pomoc na Maticu slovenskú. Nakoniec päťčlenná delegácia mužov zobrala veci do vlastných rúk a vybrala sa osobne riešiť celú situáciu do Nitry a odtiaľ hneď do Bratislavy na Presídľovací úrad a ústredie Národnej bezpečnosti. Až po ich intervencii prišli do obce dve autá príslušníkov Národnej bezpečnosti priamo z Bratislavy a okamžite sprísnili bezpečnostné opatrenia. Zároveň miestny úrad počas viacerých dní upozorňoval obyvateľov obce na prísne tresty v prípade, ak budú pokračovať neprístopnosti. Až potom došlo

postupne ku konsolidácii vyhrotených pomerov a vzájomných vzťahov v obci.

Otec Vendelína Árendáša bol v Tardoši obchodníkom. Po presťahovaní musel doma zanechať svoj obchod aj s novým domom, ktorý bol dokončený v roku 1938. Do Tvrdošoviec si ale mohli zobrať všetok svoj hnuťelný majetok vrátane všetkých domácich aj hospodárskych zvierat. Za majetok, ktorý zanechali v Tardoši, nedostala rodina žiadne finančné odškodnenie, ale v Tvrdošovciach im boli prisľúbené nové nehnuteľnosti a domy ako kompenzácia a výmena. Keďže rodina Árendášových v Tardoši zanechala novostavbu a na dnešnej Dolnej ulici im bol pridelený menší a starý sedliacky dom, pán Árendáš sa bol hneď po príchode sťažovať na MNV – Miestnom národnom výbore na tieto skutočnosti. Preto sa rodina veľmi ani nevybalovala a nezariaďovala v tomto dome. Zhruba po týždni im bol pridelený nový dom, na začiatku Cigánskej ulice, v bývalom mäsiarstve Berta. Pretože pán Árendáš bol živnostníkom, v dome s dvomi izbami, kuchyňou a predajňou mäsa hneď otvoril predajňu potravín a pekárňu. Keď v roku 1951 boli všetky živnosti zrušené, z priestorov pekárne rodina vytvorila samostatný jednoizbový byt. Po rokoch, keď si v dedine rodina postavila už nový rodinný dom, pridelený byt na rohu dnešnej Bernolákovej a Hviezdoslavovej ulice opustili a dnes v jeho priestoroch opäť funguje predajňa potravín.

**Úryvok z knihy
Tvrdošovce 1945-1949
podľa Vendelína Árendáša**

vodili hanlivý výraz a pomenovanie pre každého presídlenca bez rozdielu a to: „Unra – Unráci.“

Samotný príchod do obce sprevádzalo veľké celospoločenské a povojnové napätie, ktoré vládlo od vydania Benešových dekrétov na národnostne zmiešanom území Slovenska. Príchodom presídlencov sa táto situácia ďalej len vyostрила. Keďže agitátori, ktorí robili nábor a lákali Tardošanov na presídlenie, vedome zamlčali každodennú realitu života na Slovensku v rokoch 1946 – 1948 a naopak im nasľubovali nereálne veci, všetci

IRON FAMILY

Unikátna súťaž z dielne občianskeho združenia Sport Friends Tvrdosovce 2013, ktorá vychádza z princípov známych pretekov Ironman (plávanie, cyklistika a beh), ktorá je určená pre rodiny s deťmi v predškolskom veku. Aj pri tomto projekte sme chceli byť originálni, dostať triatlon do našej obce a jedinečným spôsobom rozhybať rodičov so svojimi ratolesťami tak, aby obe skupiny mohli absolvovať trať na vode, kolesách a napokon si zabehnúť ako jeden tím. Hľadanie ideálneho miesta nám netrvalo dlho – domovom pre Iron Family sa stalo čaro krásne prostredie jazera Putnoki.

Nakoľko sú hlavnými hrdinami tohto projektu naši najmen-

upravili na domáce podmienky nášho jazera a už druhý rok v júni hostí Putnoki množstvo rodičov a najmä detí, ktorí prichádzajú, aby si zmerali sily v trojboji, ktorý preverí fyzickú zdatnosť všetkých účastníkov.

V tomto roku nám počasie mimoriadne prišlo, a tak nič nebránilo trinástim nabudeným rodinným tímom, aby zo všetkých síl šliapali do odrážadiel a kolobežiek, nechali dušu na cezpoľnom behu a napokon ohýbali veslá vo vode. Za hlasného rinčania rapkáčika poľahky štartovali odhodlané dvojice družstiev na Lipovom rade pri krásnom altánku, no na konci jazera bolo čo robiť, aby sa vyblýskané kolobežky hýbali

do kopca. Tesne za hranicou jazera ich čakal náš „cestársky“ dvojzáprah, ktorý organizoval dopravu na ulici a kolobežky s odrážadlami vystriedal beh popri brehu rybníka. Vzdialenosť sa pre nás dospelých možno zdá primeraná, no našich drobčkov bolo pri zadnej bráničke futbalového štadióna potrebné v mnohých prípadoch podplácať až trojitou zmrzlinou, aby pokračovali. To sa však už mančafy nezadržateľne blížili k provizórnym schodom do jazera. Po rýchlom navlečení sa do plávacích viest sa za výdatnej pomoci „potápačského“ organizačného dua dvojice naložili. Vlani, na rozdiel od tohto roka, zradný bočný vietor a nedostatočná hmotnosť niektorých našich mamičiek spôsoboval nemalé ťažkosti. Niektorí oteckovia si dovoľili frajerské člnkové piruety alebo to bol iba znak veslárskej premiéry? V každom prípade na bezpečnosť každého jedného vo vode dohliadal pozorným okom náš plavčík. Ešte posledné tri silné zábery a dotyk člna s brehom bol signálom pre šarmantné časomeračky na zastavenie stopiek. Potom nasledovali už len veľké úsmevy, po dychu lapajúce mamičky, oči gúľajúci

otekovia a nekonečne žiariace oči našich malých ratoleští. Hudba, škôlkarské kamarátstva, veľa pozitívnej energie. V chlárku altánku na deti čakala cateringová mamička Matka, ktorá všetkým krájala šťavnaté melóny, nalievala vodu, združila jablkovo-rakytníkovú šťavu od Tvrdosovského zlata a podávala energiu dopĺňajúce crossanty.

O víťazoch rozhodujú na počudovanie vždy iba sekundy. V tento dobrodružný deň to ale nie je iba o víťazstvách. Je to o láske, nadšení, šťastných detských očiach, spoločne strávenom čase, pohybe na čerstvom vzduchu a o hrdinoch. Mnohým z rodičov ich ratolesť povedali: "Ocinko, ja ťa ľúbim, maminka, ty si taká dobrá." Je to zrejme preto, že tými hrdinami sa tento deň stali práve oni!

Ak som pred niekoľkými riadkami napísal, že táto súťaž nie je len o víťazstvách, už teraz si uvedomujem, ako veľmi som sa mýlil. Je výlučne o víťazstvách a víťazom je každý, kto zažije neopakovateľnú a výnimočnú atmosféru tvrdosovského rodinného triatlonu - IRON FAMILY.

Ing. Marian Batyka

ší, bolo našou povinnosťou precízne naplánovať každý detail preteku s dôrazom na bezpečnosť všetkých súťažiacich. Neľahká úloha si vyžadovala veľké množstvo dobrovoľných usporiadateľov, ktorých väčšinu tvorí tvrdosovská mládež. Možno sa pýtate, ako sme rébus s upraveným triatlonom vyriešili? Na vode veslujeme, kolesá sa točia na odrážadlách a kolobežkách a beh po asfaltovom povrchu sme vymenili za cezpoľný. Všetko toto sme

Prečo je dôležité strihanie psov?

Strihať alebo upravovať by sa mali nielen výstavné psy. Pravidelným strihaním či úpravou psíka sa udržuje jeho dobrý vzhľad a nálada. Ani si nevieť predstaviť, akí sú psíkovia po ostrihaní spokojní. Ja sa tomu venujem už 10 rokov a môžem povedať, že strihanie psíkov je moja záľuba. Najprv som strihala len pre známych, ale po absolvovaní kurzu robím účesy pre psov aj na požiadanie a v prípade potreby chodím strihať aj domov ku klientovi.

Čo ma viedlo k tomu, aby som sa začala venovať strihaniu psov? Už dávnejšie sme si kúpili psíka rasy shi-tzu a pudlika. Obidve rasy potrebovali česať a strihať. Voľakedy však nebolo veľa „kaderníkov“ pre psíkov. Tu v Tvrdošovicach mi jedna veľmi ochotná pani ukázala, ako treba strihať pudlika. Strihali sme však iba nožnicami a musím povedať, že to bolo dosť zdĺhavé a nepresné. Neskôr som navštívila jednu moju dobrú známu, ktorá mala psíkov a práve som prišla v čase, keď si ich strihala. Ona mala už strihací strojček - veľmi kvalitný. Keď som to videla a vyskúšala som si strihanie, bola som unesená. Bolo to niečo, čo som hľadala. Hneď v ten deň sme objednali strojček aj pre mňa. Odvtedy strihám už len strojčekom. Postupom času som si prikupovala aj kvalitné

nožnice. Spočiatku som si strihala len svoje psíky, ale keď to videli moji známi, tak si prišli dať ostrihať aj oni svojich psíkov. Keďže som vedela strihať len jeden druh strihu,

tak som sa na naliehanie mojej dcéry rozhodla absolvovať kurz strihania psíkov. Som veľmi rada, že som absolvovala tento kurz, lebo mi veľmi veľa dal. Naučila som sa nové strihy a nabrala nové skúsenosti. Teraz už mám vybavenie, aké majú profesionálni kaderníci pre psíkov.

Ktoré plemená si vyžadujú najčastejšie strihanie?

Sú rôzne druhy srsti a každá si vyžaduje iný prístup k úprave. Psíkovia s dlhou a hodvábnou srstou ako sú maltézaci, shi-tzu, lhasa-apso, yorkshirsky teriér, westík vyžadujú najčastejšie strihanie, pretože ak sa pravidelne nečesú, tak sa im vytvárajú spleteniny a tieto sa ťažko vyčesávajú. Aj pri kúpaní je spletená srst už problém. Preto odporúčam pravidelné česanie a strihanie. Dajú sa strihať aj krátkosrsté plemená. Výhoda je potom tá, že nepľžnu. Z vlastných skúseností by som majiteľom psíkov odporučila začať so strihaním už od 3-tieho mesiaca. Šteniatko si postupne bude zvykať a v dospelosti by to nemal byť preňho nijaký problém. Aj srst bude pevnejšia a hustejšia. Ja strihám aj psíkov, ktorí majú srst už veľmi spletenú (dredy), ktorého v profesionálnom kaderníctve neostrihajú.

Stáva sa, že psy sú počas strihania nepokojné. Každý psík, čo príde na strihanie, má inú povahu. Záleží však na tom, či už bol strihaný alebo nie. Psíkovia, ktorí už boli strihaní, sú už viac-menej zvyknutí na zvuk strojčeka a nožníc. Ale aj tu sa nájdu takí, ktorí si

nenechajú ostrihať napr. nohy alebo hlavu. U tých, ktorí ešte neboli strihaní, je to už horšie. Našťastie existuje pasta, ktorá takýchto psíkov vie mierne upokojiť.

Možno sa niekomu zdá, že profesionálne strihanie a obliekanie psov je zbytočná vec a sú to len maniere ich ma-

psíka na strihanie, tak sa ich spýtam, či nemajú nejaké známienka alebo tukové výrastky či jazvy. Je to veľmi dôležité, lebo pri strihaní strojčekom by mohli začať krváčať alebo sa poškodiť. Treba brať ohľad aj na citlivé miesta na tele, ako je napr. podpazušie, srst okolo očí a pod.

jitelov, ale ja si to nemyslím. Majiteľ psíka si ho vie ostrihať nožnicami, ale nie je to ono. Strihanie kvalitným strojčekom a profesionálnym kaderníkom je neporovnateľné. Ten, kto to vyskúšal, určite mi dá za pravdu. Okrem toho pri strihaní sa často môžu spozorovať včasné znaky hroziacich zdravotných problémov. Či sú to už rôzne parazity (blchy, kliešte), začínajúce kožné ochorenia, zápal uší a podobné nepríjemnosti. Vždy, keď majitelia prinesú

Čo sa týka oblečenia, aj to má v určitých prípadoch svoje opodstatnenie. Najmä v zimných mesiacoch, keď sa psík ostriha, je potrebné zahaliť mu chrbátik. Pretože sú plemená, ktoré sú náchylnejšie na prechladnutie.

Na záver len toľko, že doprajte svojmu psíkovi starostlivosť a pohladenie aj takouto formou. On sa vám odvdáči ešte viac ako si myslíte.

Zuzana Vidová

*strihanie, česanie a úprava
psíkov všetkých plemien*

**Objednávky na tel.č.
0915 176 337**

J.Dózsú 42, Tvrdošovce

Levandulkovanie

Levandula úzkolistá patrí podľa botanikov do čeľade hluchavkovitých. A podľa nás patrí nielen tam. Už dlhšiu dobu sa udomácnila v našich záhonoch a okrasných záhradkách, takže jej krásu a vôňu už nemusíme chodiť obdivovať do Provensálska ani do iných krajín.

Odborná literatúra uvádza cez 40 druhov tejto liečivej rastliny a vo väčšine prípadov je to poloker s úzkymi sivozelenými lístkami, ktorá sa radí medzi vzdyzelené rastliny. Záhony teda skrášli i v zime. V našom podnebnom pásme vo väčšine prípadov nevymrzá, i keď v očakávaní tuhých a dlhotrvajúcich mrazov sa odporúča prikryť ju čečinou alebo ihličím. Aby rastlinka mala naozaj dekoratívny tvar, je vhodné ju zastrihávať. Prvý rez je možný už v apríli. Najčastejšie sa zastrihuje do tvaru pologule a potom sa odvdáči krásou svojich fialových kvietkov. Po ich zostrihnutí niektoré kultivary kvitnú v prípade dobrého počasia ešte raz. Pred zimou rastlinku zrežeme výrazne hlboko, pretože nové výhonky sa objavia na koncoch jesenných stoniek. Ak by sme ju nezrezali, stratila by svoj tvar a o rok by už nebola taká krásna. U nás sa najčastejšie pestuje druh, ktorý má síce kratšie stonky a aj kvietky sú kratšie, ale ich výhodou je, že kvitne dvakrát.

Je to odroda vhodná na zber kvietkov pre lekárske účely a pre všetkých milovníkov včiel a motýľov. Ak ju máte vo svojej záhradke, včielky a hmyz potešíte dvakrát. Odporúčam ju preto sadiť ďalej od bazénov a detských preliezok či pieskovísk. V čase kvitnutia to tam bzučí ako v naozajstnom úli. Druhým najčastejšie pestovaným druhom je rastlinka s vyššími stopkami, ktoré kvit-

ktorý tvarom pripomína motýľa. Tieto odrody však je možné u nás pestovať iba ako jednoročnú okrasnú rastlinku.

Pestovanie levandule je absolútne jednoduché. Moja rada znie: zabudnite na ňu. Rastlinke sa najviac darí v suchej pôde, na plnom slniečku a nemá rada hnojenie. Stačí jej dážď, občasné jemné polievanie a dôležitý je pre ňu najmä hlboký rez na jeseň, prípadne po odkvit-

lu a nechajú sa lúhovať 14 dní, majú tiež svoju zázračnú moc. Po scedení nám takto vznikne liečivá tinktúra. Pomáha pri svalových kŕčoch, predchádza opuchom nôh pri cestovaní, osviežuje svaly pri masáži a regenerácii po námahe. Je účinná pri bolesti karpálneho tunela, zápale nervov, dne a reume. Skvelá je aj ako dezinfekcia a urýchľovač hojenia rán. Ak si ju nastriekate na telo i šaty pri letnej grilovačke, komáre a muchy sa Vám budú vyhýbať. Sušená a uskladnená v plátenných vrecúškach nedá šancu moliam v skrini, komode a boxoch so sezónnym oblečením. Podobne funguje i v špajzke či potravinovej skrini. Tak ako nám krásne vonia, krásne nám i pomáha. Je to fialový poklad.

P.S.: Ak Vám už levandula odkvitla, nezúfajte, tinktúru si pokojne viete vyrobiť i zo sušených kvietkov.

Prajem Vám voňavý zvyšok leta.

Bc. Eva Borbélyová

nú postupne dlhšiu dobu a jej kvietky sú dlhšie a plnšie. Zväčša kvitne iba raz, ale naozaj dlho skrášli záhon. Je na Vás, ktorý typ uprednostníte. Existujú aj druhy s ružovými, bielymi kvietkami a s kvietkom,

nutí – podľa odrody. Na stanovišti vydrží krásna niekoľko rokov. Darí sa ju rozmnožiť najmä rozdelením rastliny. Z odrezkov a semienka je množenie dosť náročné. Ak ste rastlinku na jeseň nezrezali, pokojne ju hlboko zrežete na jar. Vyrasí síce neskôr, ale v plnej kráse. Dôležité je nenechať príliš vysoko odrásť staré drevo, pretože na ňom už nevyrastie. Po siedmich až desiatich rokoch rastlinku nahradíme novou.

Levandula sa odjakživa využívala aj pre svoje liečivé účinky. Silice v nej obsiahnuté sa používajú v aromaterapii pri bolestiach hlavy, migréne, poruchách spánku, na upokojenie mysle a podporu relaxácie organizmu. Kvietky, ktoré sa naložia do Alpy alebo alkoho-

POZNÁTE jumping fitness?

V našej obci sa už niekoľko mesiacov úspešne cvičí jumping fitness. Keďže sa jedná o novinku v oblasti moderných športov, boli sme zvedaví, prečo sa teší takej obľube medzi našimi cvičenkami. Obrátili sme sa preto na Eriku Valachovičovou, ktorá je priekopníčkou tohto druhu športu v Tvrdošovciach.

Náš rozhovor vznikol na základe toho, že vďaka tebe sa stal jumping fitness známym športom aj v Tvrdošovciach. Kedy si sa stretla s týmto pomerne moderným športom?

S týmto športom som sa stretla minulý rok v marci. Za všetko môže kamarátka, ktorá žije v Rovinke pri Bratislave. Zakaždým, keď sme sa stretli, ospevovala tento druh športu. Nevedela som nič o jumping, ale znelo to veľmi zaujímavým, že baby skáču v sprievode super hudby na trampoškách. Tak som si hodila do googlu slovo jumping a bolo. Po prvom videu som vedela, že to idem vyskúšať. No, lenže kam, keď Rovinka je cca 90 km? Tak kamarát zvaný Google to vyriešil. Našla som si najbližšie centrum jumping v Dolnom Ohaji, kde tento šport trénuje TOP inštruktor Viktor. Keďže patrím k ľuďom, ktorí konajú celkom rýchlo, tak som neváhala a hneď som ho kontaktovala. Odpoveď bola rýchla a stručná. Víki poslal na seba kontakt, hneď som mu volala, vysvetlil kroky, ktoré

musím spraviť, aby som mohla prísť na hodinu, a tak po registrácii na stránke vifit.sk skáčem od marca 2017. Prvá hodina bola divoká, dosť náročná, nakoľko som síce energický človek, ale až tu som zistila, že som úplne bez kondície. Tá prvá hodka skákania je vždy skúšobná, tam sa človek rozhodne, či áno, alebo radšej nie. Moje rozhodnutie bolo jednoznačne ÁNO. Každú stredu a nedeľu som skákala, vždy som sa tešila na tréningy. V septembri ma Viktor posunul na školenie pre inštruktorov, aby som mohla trénovať tento šport aj ja v obci, kde žijem.

Čo treba vedieť o jumping? Aké sú jeho výhody oproti „bežnému fitnessu“?

Jumping je unikátne, dynamické skupinové cvičenie v oblasti fitness priemyslu. Tento aeróbný program na malých trampolínkach vytvára zábavnou formou fyzickú i duševnú rovnováhu. Je to taký pocit voľnosti a úprimnej radosti z pohybu. Jumping je ideálny šport pre formovanie posta-

vy pri úsilí schudnúť, podporuje obeh krvi v tele, výborne spaľuje tuky, rozvíja motoriku, koordináciu a stabilitu. Výhodou oproti bežnému fitnessu je napríklad aj to, že počas cvičenia sú zapojené všetky svaly tela. Toto cvičenie šetrí pohybový aparát, kĺby a chrbticu, vynikajúco rozvíja srdcovo-cievnu kondíciu, dokonale psychicky uvoľní človeka od každodenných stresov. Štúdie dokazujú, že pri skákaní sa buduje o 68% kondície a svalovej hmoty viac ako pri bežnom behaní. Samozrejme, nikdy som neodsudzovala iné druhy športu. No u mňa zvíťazil jumping. Je to pre mňa určitá forma relaxu pri motivačnej, energetickej hudbe. Je to taká "hodinka pre mňa", ktorá ma dobije obrovskou energiou. Takýmto spôsobom odbúravam stres ja.

Pre koho je jumping určený?

Jumping je určený pre každú vekovú kategóriu. Kids program je pre detičky, cieľom je naučiť deti základným pohybovým znalostiam, ktoré sú zamerané na odbúravanie ich energie. Hodiny pre detičky sú vedené väčšinou formou hry. Potom existujú seniorské programy, cvičenia pre seniorov sú zamerané na predĺženie

aktívneho života pomocou vysoko špecializovaných cvičení. Ja osobne trénujem dievčatá medzi týmito dvomi kategóriami.

Kedy sa cvičí jumping v Tvrdošovciach? Môžu sa pridať záujemcovia?

V Tvrdošovciach cvičíme každý utorok a štvrtok v telocvični ZŠ, a to 2 hodiny. Prvá sa začína o 18.30 a trvá do 19.30 hod, druhá od 19.35 do 20.35 hod. Dievčatá sa prihlasujú online, cez rezervačný systém vifit.sk. Kto si to ešte nevyskúšal a má záujem, kľudne sa môže registrovať na stránke vifit.sk a pridať sa k nám.

Viem, že si jumping fitnessom oboznámila aj deti našich základných škôl. Kedy a v rámci akého podujatia k tomu došlo?

Áno, bola som pozvaná pani riaditeľkami na naše ZŠ v obci, aby som oboznámila detičky týmto športom. Zaskákali sme si 1. júna s detičkami ZŠ J. A. Komenského na ich veľký sviatok - Deň detí a s detičkami ZŠ K. Szemerényiho s VJM som skákala 15. júna, keď mali Deň športu. Všetky deti boli úžasné, plné energie, radosti, bolo mi potešením skákať s nimi. Užili sme si skvelé hopsanie na trampoškách. Ešte raz ďakujem za pozvanie obom pani riaditeľkám. Spomenula by som ešte jedno úžasné podujatie, a to Jumping Night, ktorý sa konal 14. júla na miestnom termálnom kúpalisku. Cvičilo sa pod vedením 6 inštruktorov a bola to naozaj vydarená akcia.

Ďakujem Ti za rozhovor a nech sa darí jumping v Tvrdošovciach ešte dlhé roky.

S.B.

Pre inšpiráciu

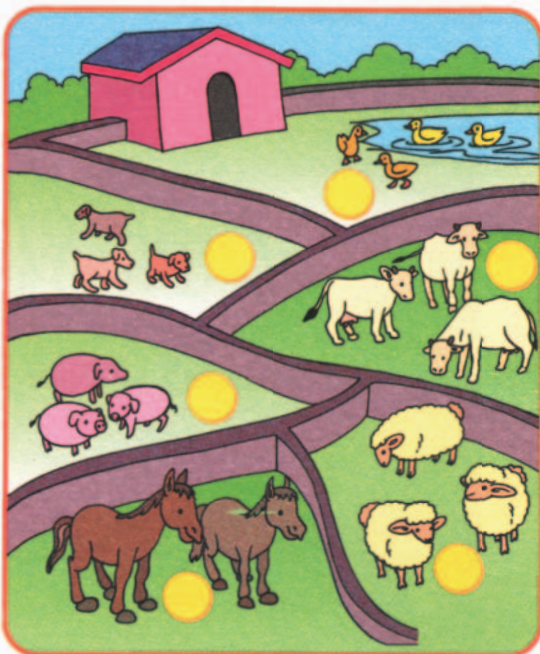
Tentokrát sa s Vami podelíme o dekorácie do záhrady, ktoré vyhotovila naša obyvateľka **p. Lenka Slažanská**.

„K výrobe ručne maľovaných kvetnáčov som sa dostala iba náhodne začiatkom tohto roka. Na internete som cez sviatky našla prvé inšpirácie a už to išlo samo. Začala som skúšať stále nové a nové motívy. A čím viac som ich vyrobila, tým viac sa mi to páčilo“ prezradila nám mladá mamička, ktorá pochádza z Palárikova. S manželom Romanom a s 2 malými detičkami Filipkom a Laurou však žijú už 8 rokov v Tvrdosovciach. „Náš synček navštevuje MŠ na Hlbokej ulici, preto som kvetnáče darovala škôlke, hlavne kvôli detským motívom, ktoré stvárňujem na kvetnáčoch. Deťom sa páčia miňony, lienky, žabky, včielky.... Nie je nič krajšie ako úprimná radosť detí, a to je hlavným dôvodom, prečo väčšina mojej práce skončila práve v škôlke. Okrem kvetnáčov som sa trochu začala venovať aj práci s drevom. Spolu s manželom sme vyrobili veľkonočné dekorácie z guľatiny. Teda ja som navrhla a manžel narezal a pospájal.“

Pomôžte deťom nájsť ovocie!

Koľko zvierat každého druhu sa nachádza na farme?

PRE DETI

Rozlúčka s MŠ a ZŠ

ZŠ JÁNA AMOSA KOMENSKÉHO TVRDOŠOVCE

IX.A

Batyková Sofia, Bédi Peter, Bédiová Kristína,
Bírócziová Karin, Borbély Adam, Budová Viktória,
Cibulka Richard, Csányi Erik, Danko Marek,
Grochalová Melánia, Ludasová Sofia,
Oršulík Oliver Rudolf, Sulíková Beáta, Szabová Veronika,
Vanya Adrián, Vavrovičová Natália, Vidová Lea,
Záhradník Michal, Žigo Tibor

IX.B

Csányiová Lýdia, Gábris Nicolas, Horváth Samuel,
Karaffová Sofia, Krupánszki Erik, Kubatková Mariana,
Kuruczová Veronika, Liptáková Kristína, Mažárová Milada,
Mojzes Richard, Nováková Miriam, Rosková Zora,
Schneiderová Eliška, Sósová Vivien, Vanyová Karmen,
Weibel Viktor

MŠ NA HLBOKEJ ULICI

Damián Bai, Miroslav Balogh, Kiara Bednárová,
Kristína Bírócziová, Daniela Cingelová, Ondrej Csányi,
Bianka Čermanová, Viktória Domonkosová, Alex Hancko,
Natália Goláková, Miroslav Harendarčík, Sára Kiacová,
Daniela Liptáková, Olivér Ludas, Viktor Mogrovič,
Silvia Plevjaková, Timotej Polák, Olívia Seiner,
Dóra Szabová, Sofia Számelová, Dominik Szikora,
Daniel Vanya

OSLÁVILI 25. VÝROČIE SVADBY

20.mája 2018 obnovili v Kostole sv. Štefana
v Tvrdošovciach svoj manželský sľub manželia, ktorí oslávili
tento rok 25. výročie svadby. Blahoželáme!

